

Jó Pajtás

2016. XI. 3.

70. évf., 32. szám

★ MI FÁN TEREM A PROGRAMOZÁS?

Székmelegítés nélkül nem megy

★ TUD-TECH

Többet észszel, mint okosórával

★ HIT ÉS VALLÁS

A kereszténység

★ MAGUNK KÖZÖTT

Mit tegyek, ha a legjobb barátnőm hanyagol?

PÁLYÁZATAINK

VI. Szűcs Imre Gyermekversmondó Verseny

Megkezdődött a jelentkezés VI. Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyünkre. Reméljük szép számban találkozunk, és Udvarnok ismét a vajdasági magyar költészet egyfajta ünnephelyévé válik. Találkozunk november 12-én, szombaton 10 órakor Udvarnokon!

Elűságholhatjuk, hogy összeállt idei versenyünk zsűrije. A fellépők teljesítményét a **Barta Júlia** – Bácsfeketehegy, **Kovács Jolánka** – Muzslya, **Krekitiy Olga** – Kishegyes összetételű zsűri bírálja el. Viszont rossz hírünk is van. Egyéb kötelezettségei miatt Csík Mónika költő lemondta közvetlen részvételét a találkozón, közvetetten mégis jelen lesz, üzenetet küld a verset, szép szót, előadóművészetet kedvelő és gyakorló általános iskolásoknak.

Mint ismeretes négy kategóriában zajlik a verseny, a legsikeresebbek értékes könyvjutalomban részesülnek.

Támogatóink: Magyar Szó Kft., Forum Könyvkiadó, Atlantis Könyvkiadó, begaszentgyörgyi önkormányzat.

Mindennemű kérdéssel szerkesztőségünkben érdeklődhetnek a 021/475-4008-as telefonszámon vagy a

jopajtas.szerk@magyarszo.rs

e-mail-címen.

Én és a nagyszüleim

Lezárult rajzpályázatunk az **Én és a nagyszüleim** témára. Pontosabban a péntekig beérkező munkákat figyelembe véve, következő számunkban hirdetünk eredményt.

Csorba Béla

Az idei (2016) esztendő is ilyen

Négykerekű kocsim
tizenkét ló húzza,
tizenkettejének
ötvenkét patkója,
háromszázhatvanhat
benne a patkószeg,
mi a fene lehet?
Ha tudod, hát fejtsd meg!

Van tizenkét lónak
ötvenkét patkója?
Némelyiknek talán
öt vagy hat a lába?
Lehet ez? Hát persze.
Hiszen táltos fajta,
paraszat abrakol
– de csak februárba.

Új e-mail-címen várjuk a leveleket!

Fennakadást ugyan nem okozott az e-mail-cím megváltoztatása, de október 24-étől szerkesztőségünknek új elérhetősége van. Kérjük munkatársainkat, olvasóinkat, hogy a jövőben a

jopajtas.szerk@magyarszo.rs

címre küldjék leveleiket, azaz az eddigi com végződésű címet rs végződésre változtassák.

Köszönjük a megértést.

Madarak a napraforgó felett – Molnár Petra, 4. osztály
EmArt Műhely, Szabadka

Újabb segédanyag a szerbtanuláshoz

Az 5. osztályosok után most már a 6. osztályosok is használhatják segédanyagként a kísérleti gyakorlófüzetet

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete kiadásában két évvel ezelőtt látott napvilágot a Čarobni srpski című kísérleti gyakorlófüzet az 5. osztályosok számára, idén pedig a 6. osztályosoknak készült el a Čudesni srpski gyakorlófüzet. Ezek a kiadványok az előirányzott tantervre épülve tartalmazzák a feladatokat, figyelembe véve a standardok szerinti három tudásszintet is. A hatodikosok gyakorlófüzetében a feladatok mellett például egy kis méhecske jelzi 1, 2 vagy 3 lámpával a feladatok nehézségi fokát. Ezeket a kiadványokat a tanárok segédanyagként használhatják, és ingyen hozzá is juthatnak, ugyanis a kiadványok szétosztásra kerülnek az iskolákban.

A két éve használatban lévő könyvről cseréltek tapasztalatot, és az új kiadványt mutatták be az ÉMPE keretén belül működő szerb mint nem anyanyelv szakaktív tanácskozáson Szabadkán. Ahogyan azt **De Negri Ibolya**, az ÉMPE elnöke elmondta, fontos, hogy ezek a kiadványok az előirányzott tanterveket veszik figyelembe, és differenciált tartalmuk, valamint olyan feladatok, szövegek vannak bennük, amelyek jó eséllyel felkelthetik a diákok érdeklődését.

– Fontos volt, hogy a diákok olyan gyakorlófüzetet kapjanak, amelyben szívesen dolgoznak – mondta –, majd hozzátette, szeretnék, hogy a 7. és a 8. osztályosok számára is elkészüljön egy-egy ilyen kiadvány.

t-r

Minden helységben, de talán faluhelyen különösen elterjedt a megkülönböztető vagy ragadványnev. Valamikor a 18. és a 19. században a keresztnevékben nem volt nagy választék, több azonos család és keresztnévű személy élt a faluban. A könnyebb eligazodás kedvéért megkülönböztető nevet ragasztott rájuk a falu. Rajtuk maradt a kapott ragadványnev, s azután együtt szerepelt és szerepel még ma is a családnévvel. Ezeket a neveket minden család elfogadta, kevesen mérgelődnek miatta. Az idősebb emberek nagy része még jól emlékszik rá, miért kapta a megkülönböztető nevét a család.

A ragadványnev annyira elterjedt, hogy a faluban sokszor nem is tudják egyik-másik család igazi nevét. Ma is él ez a népszokás, miszerint egy-egy személyhez foglalkozása alapján is csúfnevet ragasztanak: így például a festékesboltban dolgozó személyt többnyire Festékes Sanyinak ismerték az emberek... Egyes nevek kifejezik, hogy viselőjük más községből került a faluba: Adai Szabó Mátyás, Csongrádi Horvát János, Moholi Kovács Pál... Legtöbb talán az olyan ragadványnev, amely viselőjének valamely tulajdonságát tükrözi, például Kopasz Korponai János stb.

A péterrévei Samu Mihály iskola tanulói, **Ferenc Boglárka** és **Polyák Szollár Anna** magyartanárnők tanítványai: **Topolcsányi Andor**, **Kiss Kornél**, **Vastag Ágnes**, **Sípos Rebeka**, **Lévai Helga**, **Kúti Aurél** és **Oláh Róbert** utánajártak, hogy honnan erednek ezek a nevek.

Andor ismer sok megkülönböztető nevet, így a Rigacs, a Vaskalapos, a Dzsukár.

– Mivel sok Pecze élt, és ma is él itt, Péterréven, a megkülönböztetés miatt a nép valamikor ragadványneveket talált ki. Így ismerem a Vaskalapos Pecze Vincét. Az ősei biztos, erőskezű, tekintélyes emberek voltak, innen ragadt rájuk a Vaskalapos név. Mindenki ismeri itt a Rigacs nevéket is, de, hogy mi az igazi nevük, szinte senki sem tudja, mindenki Rigacsnak hívja a

A péterrévei betyár

A Samu Mihály iskola tanulói utánajártak, honnan erednek telepésük ragadványnevei

családot. Meg Szabó Tibi bácsiékhoz járt egy roma, aki dzsukárként emlegette, ami magyarul szépet jelent. Ebből a szóból eredhetett a Dzsukár nevük.

Helga a nagymamája ragadványnevééről is mesél:

– A nagyim, Horváth Anna, de mindenki Linder Pannának hívja. Lehet, hogy a faluban nem is tudják, hogy az igazi neve Horváth. Horváth Dezsőt se Horváthnak ismerik, hanem Csinosnak. Az ősei nevezték el, mivel sok Horváth nevű személy élt, s ma is él a faluban. Az úgy volt, hogy az ősei valamikor mindig csinosan föl voltak öltözve, s így rájuk ragadt a Csinos név. Meg tudok egy Csongorádi Horvátról is, akinek a dédnagyapja mindig azt húzatta: Én vagyok a csongorádi gulyás... Azt is mesélik itt a faluban, hogy még ma is él Tóth Sándor, akinek a Mizűg nevet adták. Mindig kint ült az utcán, s

mivel nemigen hallott, és ezt szégyellte, akkor azt kérdezte a járókelőktől: Mi zűg? Tóth Sándort meg Betyár Sanyinak ismerik. Az őse betyáros kalapban járt, meg Betyáros kiskalapom... volt a kedvenc nótája.

Aurél is érdekes történetet hallott a nagybátyjától:

– Pásztor Elemér nagybátyám Dutty neve onnan ered, hogy a nagyapja kiskorában ugrált a szalmakazalról a trágyadombra, s mindig azt mondta: Dutty, beleestem...

Róbert a Bozsókiak ragadványnevééről érdeklődött.

– Anyukám mesélte, hogy a faluban sok Bozsóki nevű személy élt, s ma is él, a tatájának, az én dédátámnak a neve Bozsóki István volt – meséli. – Mivel kántor lévén sűrűn járt a templomba, rajta maradt a Szentés ragadványnev. Mindenki Szentés Bozsóki Istvánnak hívta.

Kornél Péter Szabolcs nevről hallotta, hogyan keletkezett.

– A társaság találta ki a Petyó nevet. Mindenki Petyó Szabolcsnak hívja.

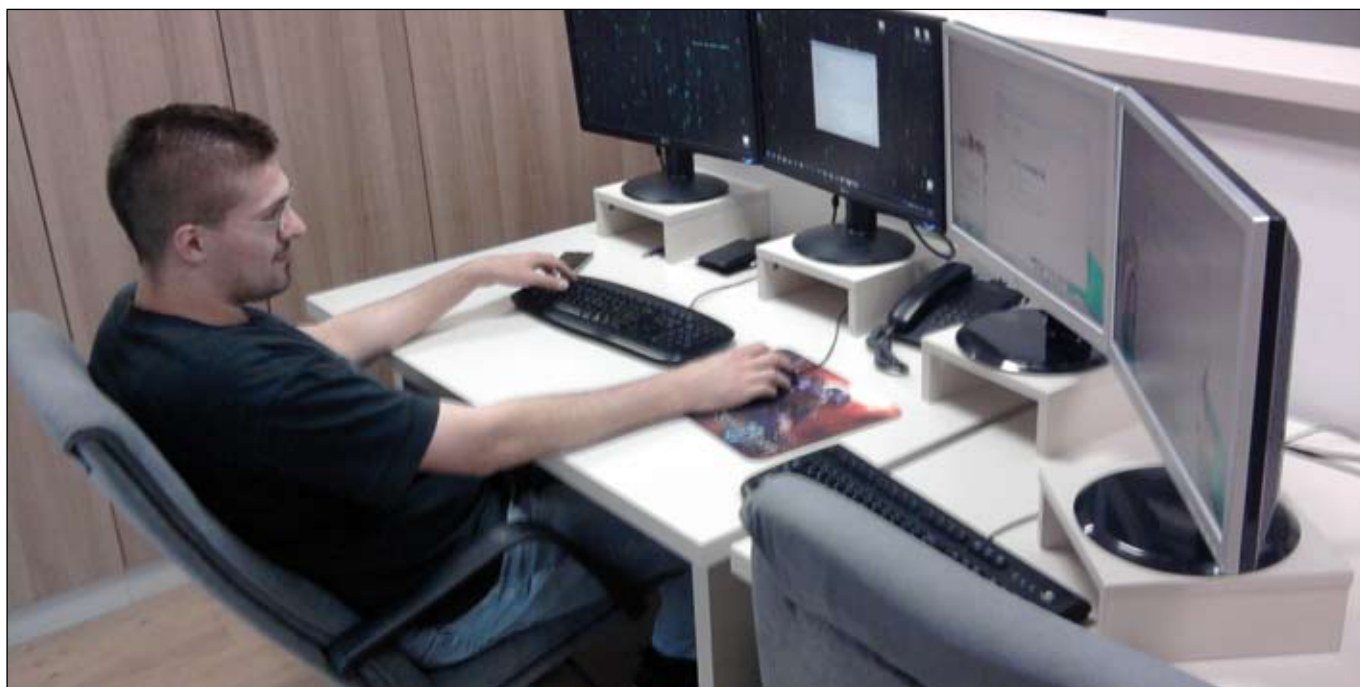
Rebekának nagyon szimpatikus, hogy egy moholi társaságban Lincinek hívták Majer Pétert.

Ágneséknél a családban ma sem ritkaság az új név.

– Apukám szokott neveket adni nekünk – mondja Ágnes –, a sovány húgom legújabb neve: Pípecomb.

Hogy mi a megkérdezett péterréveiek véleménye a mai divatos nevekről?

Mi nem szeretjük az angol meg más idegen neveket – vallják. Ha gyerekek lesz, biztos, nem lesz Dónisz, Szintia, hanem Emese, Csenge, Mária, Erzsébet István, Mihály, János... Szépek a régi nevek is.

Székelegetés nélkül nem megy

Nektek mondja el Barcsik Attila programozó

Divatossá vált a programozás, de sokkal pontosabb, ha azt mondjuk, korunk velejárója, amit máris sok fiatal megragadott. A temerini **Barcsik Attilát** kiskorában ragadta meg a számítógép világa, nem csoda ha az újvidéki Műszaki Tudományok Karán fejezte egyetemi tanulmányait, és számítógépes munkát végez most is, ugyancsak Újvidéken. Programozó.

* Mit takar ez a kifejezés: programozás?

– Talán sokan azt hiszik, hogy a programozók egész nap, magányosan játszanak a számítógépükön. A valóságban ebből csak az igaz, hogy egész nap a képernyő előtt ülnek. Különböző csapatban dolgoznak, igyekeznek különféle problémákat megoldani, napjuk tekintélyes része megbeszélésekkel, tervrajz- és munkabeosztás készítésével telik. Vagyis nem játékkal. Az igazán nagy programokat egy ember egyedül képtelen elkészíteni, és karban tartani. Nagyon fontos a jó csapatmunka.

* Mi mindenre terjed ki a programozók munkája?

– Kérdéssel válaszolnék: mivel kezeljük az információkat? Leginkább számítógépeken, mobiltelefonon, táblagépeken futó programokkal. Itt jönnek képbe a programozók, azaz ők teszik működőképessé ezeket a berendezéseket. Programok vannak repülőgépekben, autókban, gyári robotokban, televíziókban, szinte mindenben, ami árammal működik, és összetettebb mint egy kapcsoló.

* Hogyan lettél programozó? Kötelező-e az egyetem?

– Az egyetem kell, nem ismerek 2 embert, aki önállóan megtanult volna programozni.

Itt a pontos útmutató: általános iskolában oda kell figyelni matekórán, és minél jobb átlagot elérni, hogy ne legyen gond a felvétellel. Középiskola lehet bármi, csak erős legyen a matek. Elektrotechnikai szakközépiskola vagy gimnázium a legjobb opció. A matematika és a jó átlag fontos, mert nehéz bekerülni az egyetemre. Az egyetemi oktatást illetően vajdaságiaknak legjobb az újvidéki Műszaki Tudományok Kara (Fakultet tehničkih nauka). Aki az első évben lerakja a matematikai tantárgyakat, az eltalálta a szakmát. Sajnos könnyű út nem létezik, megvásárolt diplomával nem lehet elérni sikereket. A tudás kötelező, a munkaadók azért fizetnek.

Az iskolai rendszer nálunk igen elavult, arra kényszeríti a gyerekeket, hogy fejből tanuljanak, el kell jutni az egyetemig, hogy megtanuljunk önállóan tanulni.

* Kinek ajánlható a programozás?

– Fiúknak, lányoknak egyaránt. Azoknak, akik értik a matematikát, akik nem szeretnek gondolkodás nélkül utasításokat követni, akik szeretik problémamegoldáson törni a fejüket, akik hajlandóak állandóan tanulni, követni az újdonságokat, és tudnak csapatban dolgozni. Aki itthon akarnak boldogulni és nem külföldön, azoknak szintén ajánlható ez a szakma, mert aránylag könnyen elhelyezkedhetnek, és a fizetésük sem csapnivaló.

* Tényleg könnyen találunk munkát a programozók itthon is?

– Munkalehetőség terén a programozók első helyen állnak Szerbiában, és külföldön is keresettek. Programozókból hatalmas hiány van, és ez a hiány egyre csak nő, jelenleg csak Újvidéken ezer szakember hiányzik. Te-

hát aránylag kis anyagi befektetéssel könnyű munkát találni, és jól fizető a szakma. A programozók fizetése itthoni körülmények között egészen kedvező, meglehetősen rövid idő alatt el lehet érni a 100 ezer dinár körüli havi bért, de ennél jóval többet is akár. Külföldön még jobban megfizetik a programozókat, pl. Németországban 3000 euró körüli havi összeggel indulnak a kezdők.

* Miből áll a napi munka?

– Dolgozni annyit lehet, amennyit elbírnak. A munkaidő nem szokványos, laza. A napi 8 órát sem várja el sok helyen a munkaadó, fontos az, hogy a munka időben elkészüljön. Néha tehát jócskán behúzzunk, hogy időre elkészüljünk. A munka nem fizikailag, hanem szellemileg fárasztó. Alvással nehéz kipihenni, sportolással annál inkább.

* Szereted a munkát? Jó döntés volt programozásra adni a fejed?

– Általános iskolás koromban tudtam, hogy a programozás felé kell terelnem a sorsomat. Kívülről talán hidegnek tűnik a munkám, de igazából sokat kommunikálunk, és a számítógép csak szerszám a kezünkben. A problémamegoldás hozza az igazi örömet. Nem bántam meg, hogy ezt választottam, még akkor sem, ha sokat kellett tanulnom, bőven kijutott az éjszakai káoszából, a rövid határidőkből, de cserébe rengeteget fejlődhetek mint személyiség.

* Kár, hogy kevés lány van a szakmában.

– Az én cégemnél nagyjából 30% a lányok aránya, és nincs gondjuk a munkával. Furcsa ez, mert a tipikusan női munka esetén is a számítógép előtt kell ülni, mint a programozásnál. Mégis kevés a női programozó.

Az 1956-os emlékünnepeken jártunk

Atemerini Kókai Imre Általános Iskola hat nyolcadik osztályos tanulója október 21-étől 23-áig részt vett Budapesten, az 1956-os emlékünnepeken és a Kárpát-medencei ifjúsági találkozón.

2016 különleges, hiszen idén a forradalom 60. évfordulójáról emlékeztünk meg. Különböző kulturális programokkal, kiállításokkal, megemlékezésekkel tették számunkra lehetővé, hogy közelebb kerüljenek hozzánk a történelem legendás hősei és pillanatai. A tanulmányút során jártunk a recski Nemzeti Emlékparkban, a Magyarság Házában, az egri várban, a Vármúzeumban, a bazilikában. A fáklás felvonulás és a Bem téri ünnepi megemlékezés feledhetetlen marad számunkra.

A temerini Kókai Imre iskola
VIII. c osztálya

Szabadkai, temerini, csantavéri, kispicai és Stornyosi cserkészek mintegy 39 fős csapata Pécsre látogatott október derekán. A kétnapos kirándulást a Kosztolányi Dezső Céltársulás és a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. Közösen szervezte.

A jutalomkirándulás idegenvezetője **Bar-kóczy Csaba** volt, aki tartalmas és igazán érdekes programban részesített bennünket. Megismertette velünk a Zsolnay Kulturális Negyedet (planetáriumot, fizika laboratóriumot, rózsaszín porcelánkiállítás, cukormanufaktúrát), valamint a város nevezetességeit, a barbakánt, a pécsi székesegyházat, a dzsámit, az ókeresztény sírkamrákat. Ellátogattunk a Széchenyi térre, a pécsi Magyar Nemzeti Színházba és a Király utcába. A rossz idő ellenére is felmentünk a Tettyére, ahol beláthattuk az egész várost. Megtekintettük, és kisebb ismertetőt

Pécsi kiránduláson

kaptunk a hegyen található Havas Boldogasszony-kápolnáról.

Nagyon szépen köszönjük a szervezőknek ezt az élménydús és csodás hétvégét. Öröm

volt együtt lenni, köszönjük az ajándéksomagot is.

Magyar Szilvia őrvezető, 13. számú Árpádházi Szent Erzsébet cserkészcsapat, Temerin

Távrolra nemigen szoktunk kerékpározni. A cserkészekkel mégis vállalkozunk az ilyen kalandra. Legutóbb Szabadkáról Radanovacra indult a 25 fős fiúcsapat. A kirándulás (majdnem) zökkenőmentes volt, igaz volt pár apró baleset.

Csaknem 11 km után megérkeztünk az erdő egy eldugott részébe, ahol letáboroztunk. Az út során volt öt esés, de semmi komoly sérülés nem lett belőle, (De azért Ákos még

Nagy élmény a kerékpártúra

hozzátette: Nem a kórházba indulunk!). Délben már egy játékot játszottunk, utána tüzet raktunk, és ebédet készítettünk. A nyársalás, sütögetés után gondosan betemettük a tűzhelyeket. Elindultunk hazafelé. Amikor már majdnem a templomhoz értünk, Dominik bringájának első gumija egy hatalmasat durrant, még a kávézóból is kijöttek, hogy meg-

nézzék mi volt a nagy durranás. Négyen is hazakisértük Dominikot, a cserkész ne hagyja bajban a barátját.

Egy jó kis kalandos nap volt, összesen 18 km-t bringáztunk.

Szivák Alen kiscserkész segédőrvezető, 52. számú Kosztolányi Dezső Cserkészcsapat, Szabadka

Napsugaras Ősz Palicson

Palicson a helyi közösség jóvoltából október 21-én megrendezték a Napsugaras Őszét. A Miroslav Antić iskola alsós tanulói tarka műsorösszeállítással kedveskedtek a nagyszülőknek, ők pedig pogácsával és teával vendégelték meg az onokáikat.

Balázs Mészáros Zsuzsanna

Limonádét készítettünk

Csüttörtökre kellett hozni egy darab citromot, cukrot, kanalat, szivószálat, citromfacsarót. Nagyon meglepődtünk, amikor a tanító néni azt mondta, hogy magyarórán limonádét készítünk. Elmondta, hogyan.

Kellett hozzá: citrom, cukor, citromfacsaró és még víz is. Először a tancsi mindenkinek félbevágta a citromot. Aztán egyedül kifacsartuk előbb az egyik felét, majd a másik felét is. A citromlevet beleöntöttük egy pohárba. Felöntöttük egy kis vízzel, és raktunk bele egy kis cukrot.

Jóízűen elfogyasztottuk a limonádét. Nagyon ízlett.

Szabó Alex, Varga Péter, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Bibliojátékok Péterrévén

Október 18-án szervezték meg a péterrévei könyvtárban a bibliojátékok elődöntőjét a hetedik és nyolcadik osztályos tanulók számára. Kötelező olvasmányuk Rejtő Jenő Az előretolt helyőrség című műve volt.

A szervezők változatos és érdekes feladatsorral készültek: a diákok az említett olvasmányokkal kapcsolatban két feladatot kaptak, az egyik feladatnál a regényből részleteket olvastak fel a csapatoknak, és ki kellett találni, hogy melyik szereplőről szól. A másik feladatnál kinyomtatott állítások voltak, és el kellett dönteni, hogy igazak vagy sem. Emellett keresztretjvényt fejtettek, nyelvi játékokat játszottak, illetve ügyességi feladványokat is megoldottak. A vetélkedő tartalmas és szórakoztató volt, s a versenyzők új ismeretekkel is gazdagodtak a délután folyamán. A játékos megmérettetés az I. Légiosok csapatának győzelmével végződött, melynek tagjai **Cseri Zsófia, Fekete Emese, Bűn Réka és Kalocsai Írisz**. Ők jutottak tovább a november 22-i óbecsei döntőbe.

A VILÁGÚR HETE

„Közelről” látták a Holdat

Tizenhét éve ünneplik a világon a világűr hetét, Szerbiában hét éve csatlakoztunk a megemlékezéshez. Október 4-étől 10-éig Nagykikindán is igyekeznek a csillagászatra terelni a figyelmet. A világűr nemzetközi hete programjairól immár harmadik éve visel gondot a helybeli OKSI (Obrazovanje Kultura Sport Informatika, azaz Oktatás, Kultúra, Sport, Informatika) Egyesület, abban a reményben, hogy sikerül népszerűsíteni a csillagászati témákat. Idén teleszkópot állítottak fel, így bárki „közelről” szemlélhette az eget. Megmutatták az érdeklődőknek, hogyan kell beállítani a távcsövet, hogyan lehet „előkeresni” a Holdat, a Marsot, a Szaturnuszt... A hét folyamán előadást tartottak, és műhelymunkát szerveztek, minek során több mint hatvanan papírból készítettek űrjárműmaketteket.

Éltre kelt a szobám

Hazaértem az iskolából, és nagy zajt hallottam. Nem volt otthon senki, csak én. Az ajtó be volt csukva.

Benéztem a kulcslyukon, az egész szoba a feje tetején állt. Tovább leskelődtem. Hallottam, hogy valaki sír.

Két könyv beszélgetett. Az egyik azt mesélte, hogy volt itt egy rossz gyerek, és meghúzta a fülét, majd összefirkálta. Nagyon hangos zaj tört ki, az asztal és a szék zavarócskázott. A játékaútók halaknak hitték magukat, csak úgy fickándoztak a levegőben. Az egyik felkiáltott:

– Gyere, ússzál, mert mindjárt utolér a cápa!

Gyorsan el is tűntek, mert jött utánuk a bagger. Csend lett. Gondoltam, hogy bemegyek, de a függöny szállt felém, éppen balettozott. A szekrény ajtaja nyitódott-csukódott, mintha ásitózott volna. A számítógép szomorkodott, mert nem játszott vele senki. Az óra csintalanul arrébb ugrott, mert nyúlnak hitte magát. Az ágy elkezdett ropogni, és forgott velem a világ.

Hirtelen csend lett, és csak azt hallottam, hogy ébresztő, indulni kell az iskolába!

Német Valentin, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye

Bohócdoktor

A nap lassan ébredszik, sugarai átvillannak az ablakon. Kórházi ágyban kisiúcska lelegzik, sápadtan várja a doktort.

Mellette sok beteg gyermek fekszik, haza nem mehet. Hiányzik nekik apjuk ölelése, anyjuk kacaja és gyengédsége.

Ám ez a nap mást, mint a többi, a szobát doktorok sokasága tölti ki. Piros orrú, szivárvány-hajú, tarka-barka szép ruhájú.

Bohócdoktorok megérkeztek. A gyermekek nevetgélnek. Nem fáj semmi, nincs már bánat, Csak nevetés, kacaj száll a szobában.

Juhász Réka, 4. osztály, Emlékkiskola, Zenta

Kétszázharminc éve a Bácsér partján

Tizenhárom éve élek Pacséron, a Bácsér partján. Legtöbbször a barátnőmmel sétálok a faluban vagy az ereske partján.

Sok kedvenc helyem van Pacséron, főként három, ahová mindig jókedvvel megyek. Ez a játszótér, a focipálya és a folyócskánk völgye. Szeretem, mikor a focipályán a fiúk fociznak, vagy amikor a játszótéren a gyerekek futkároznak. A völgy pedig tényleg igazi sétatér. Olyan, mintha mindig sütné a nap, és csönd lenne. Valóban Pacsér legszebb helye.

De ugyanilyen örömmel tölt el a virágos rét, amelyet a mezőn sétálva látok, vagy a csöndes utcák, ahol alig jár valaki.

A dombról minden látható. Látom iskolánkat, amely nem mindig számít a kedvenc helyeim közé, de mégis jó ott lenni. Bárhova is néztek, minden apróság ide köt: a kicsi híd a folyócskán, a központ, az egészségház. Három templomunk van: a református, a katolikus és a református. Ezek a helyek is fontosak.

Úgy érzem, nem megyek el innen soha. De aztán arra gondolok, talán tovább kellene tanulnom. Magyarországra mennék. Nagyon nehéz lesz itt hagyni a szülőfalumat.

Šaršanski Nikoleta, 7. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Valami elveszett

Egy nap házi feladatra egy fogalmazást kellett írni. Mikor belekezdtem, akkor jöttem rá, hogy elvesztett az ötletem.

Néztem a táskámban, néztem a fiókomban és még a szőnyeg alatt is. Rájöttem, hogy a házban nincs, ezért kimentem a teraszra. Seholy sem volt. Lementem az udvarba, hátha ott ejtettem ki. Néztem az utcán, néztem az autók alatt, meg a cserepekbe is belenéztem, de sajnos, akkor sem találtam meg. Gondoltam, megnézem a másik bejáratnál, hogy ott ejtettem-e ki véletlenül. Elindultam, de láttam, hogy felhős az idő, így hát úgy gondoltam, felveszek egy pulcsit. Pár perc után elkezdett fázni a kezem, ezért betettem a zsebembe. Találtam benne egy követ, és eszembe jutott, hogy ez lehet az ötletem, mert ez a kő a nyaralásomra emlékeztetett, arra, hogy milyen sokat fűrödtünk és játszottunk a barátaimmal. Egy nap felfedeztünk egy hófehér köves strandot. Ezt a követ hoztam haza emlékül.

Nem is tudtam, hogy egy kőben is rejtőzhet valakinek az ötlete.

Karvák Ádám, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Padtárs

Iskolámban, a pad mellett ül a társam, Miska. Barna haja, barna szeme barna, mint a vadgesztenye.

Ügyes ám a Miska gyerek feje órán sokszor bölint egyet. Jó padtársa a Miska Örülök, hogy nem Pista!

Miska jópofa és laza, mindig elég neki a kaja. De ha mégis megéhezik folyton csokis sütit eszik!

Mégsem nő meg a hasa, mert ő nem a török basa. Jó padtárs a Miska örülök, hogy nem Pista.

Gortva József, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Árgyélusnál és Ilonánál jártam

Árgyélus és Ilona összeházasodott. Nagyon jó barátok lettünk.

Én is ott voltam a lakodalmukban, ami olyan nagy volt, hogy a világ minden teremtménye meg volt hívva rá. A nászutukra a varázscsizmával mentek. Árgyélus csak annyit mondott:

– Hipp-hopp, ott legyek, ahol akarok, legyek a tengerparton! – és már ott is voltak.

Nemsokára született egy kislányuk is, akivel nagyon jó barátnők lettünk. Azt játszottuk, hogy a madarak hátán ülünk, és versenyzünk, ki tud gyorsabban repülni. Sárkányon is próbáltuk, de az már nehezebb. Emlékszem, hogy egyszer megpörköldött a hajam, amikor egy vad sárkány ledobott a hátáról, és tüzet okádott rám. Szerencsére el tudtam ugrani, így csak a hajam végének lett baja. Mindennap sok aranyalmát ettünk. Árgyélusnál mindig sütit a nap, mert a Napkirályt megkérték, hogy úgy legyen. Néha azért szóltak a Napnak, hogy most hagyja az esőt is egy kicsit esni. Egyébként mikor Ilonának lánya még kicsi volt, szülei sose ébredtek fel az éjszaka közepén babasírásra. Nem ám, mert Árgyélus megtartotta azt a sípot, és minden este megfújta, így a lányuk aludt, mint a bunda!

Nagyon jó barátok vagyunk Ilonáékkal, még a mai napig is!

Virág Borbála, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A kiscicám

Van nekem egy kiscicám, úgy hívják, hogy Léna cica. szomszédban született, de megvárták, míg egy kicsit nagyobb lesz. Utána volt szabad elhozni onnét, és mikor hoztuk, nagyon meg volt ijedve.

Sajnos, be kellett csukni a fűskamrába, mert vannak kutyáink, méghozzá kettő, és nem igazán kedvelik a macskákat.

Léna cica szeme kék, a szőre szürke, szereltem fel neki játékokat, és mindennap vittem neki ki tejet, így megszerettük egymást. Nagyon játékos és karmolós kiscica, kedvenc étele a macskaszalámi. Van még három cicánk, azokkal szokott játszani, és mikor eljön a barátnőm, akkor sokat nyúzza a cicákat. De be kell vallanom, én is szeretem ezt csinálni, de a cicák nem igazán tűrik, néha igen.

Sajnálom, hogy be kell fejeznem a történetet, de csak ennyit tudok mondani az én Léna cicámról.

Baló Bianka, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A kisködmön – meseillusztráció, Kuti Lili 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Ha a legötletesebb címet keressük a mai Rügyfakadásban, bizony bajban lennénk. Őszintén bevallom, hogy a címek zöme szokványos. Azt juttatta eszembe, milyen nagyon fontos a címzés, mégis gyakran megfélekedezünk róla. A címnek nemcsak az a feladata, hogy tájékoztasson, miről lesz szó az alábbiakban, hanem az is, hogy kedvet ébresszen az olvasáshoz. Persze a kevésbé szellemes és szokványos címek alatt is érdekes, tanulságos írásokat találhatunk. Az ötletességre, eredetiségre azonban tudatosan kell törekedni.

A szabadkai Csúri Nikol versbe szedett sorai mégis a frissítés erejével hatnak a mai válogatásban. Nem szokványos a cím, a téma, sem a megfogalmazás. Épp ezért érdeklődést vált ki. Remélem, a tanárok is megértően fogadták, hogy ez egyszer a tanulók szabadon verselhettek róluk. Mi élvezettel olvastuk.

Nagy Magdolna

Írás vagy olvasás?

Az írás kialakulása az i. e. III. évezredében történt, úgy tudni, Egyiptomban és Mezopotámiában. Kezdetben jeleket használtak, majd áttértek a szótagoló írásra. Körülbelül 800 évvel időszámításunk előtt jött létre a betűírás. Az európai nyelvek alfabetikus írásrendszert használnak.

Úgy emlékszem, hogy anyukám tanított meg a betűk olvasására-írására, mégpedig egy kirakós játék segítségével. Először a nevemet, utána pedig a családtagok neveit tanultam meg írni. Úgy emlékszem, öt éves voltam. Ha választhatnék, hogy írjak, vagy olvassak, én inkább az olvasást választanám.

Azért fontos, hogy az ember tudjon írni, mert akkor olvasni is tud, és sok információhoz jut.

Szvircev Rafael, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Ez lennék én?

Helló, én egy korán kelő kis genszter lány vagyok. Herminának hívnak, és az Október 18. Általános Iskolába járok, 7. osztályos vagyok.

A műszaki óra a kedvencem, mert műszaki tanárnő szeretnék lenni. Tizenhárom éves vagyok, 2003. augusztus 1-jén születtem. A kedvenc állataim a nyulak és a madarak. A madarak közül néhány tetszik, pl. a kékbegy, a vörösbegy, a nyaktekerecs, a barkós cinege és a gyurgyalag. Sokszor voltam az Arcus táborban, és már igazi madarász vagyok. Szeretem az iskolát és a tanárokat. Szeretek olvasni izgalmas könyveket, pl. az Egy ikerpár titkos naplóját, de nem szeretem a házi olvasmányokat, például Az Egri csillagokat. A kedvenc hobbim az origamizás és a kreatívkodás. Mindenem az utazás, nem szeretek otthon lenni, mert akkor mindig csak tanulni kell, vagy kint dolgozni, mint a paraszt.

Korán kelek mindig, mert akkor tanulok verset vagy kérdést-választ. Nem kedvelem a brokkolit és a Milka csokit, de élek-halok a spagettiért meg a rácsos sütiért. Jól tudok főzni, és szívesen próbálok ki új recepteket. Szeretek aludni, főleg mikor nagyon fáradt vagyok. Vannak jó barátnőim pl. Csenge, Skoli, Szinti, Szandi, Juli. Szabadidőmben játszom a kis kutyáimmal, vagyis Mazlival és Mazsolával. Nagyon szeretem őket!

Ali Hermina, 7. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Az én városom – Kovács Mária, 4. osztály
Đuro Salaj iskola, Szabadka

Az iskolám, az osztályom

Az iskolámba rengeteg gyerek jár. Palicson van, a központi épülete, de Radanovacról és Ludasról is járnak ide tanulni szerb és magyar gyerekek egyaránt.

Van egy négy osztályos kihelyezett tagozat Ludason, elsőtől negyedik osztályig. Minden évfolyamtól négy tagozat van, kivéve az első osztályban, mert idén csak kettő nyílt belőle. Mi a VI/3-ba járunk. Ez a legösszetartóbb osztály, amelyet valaha láttam. Én csak ötödik osztálytól tartozom ebbe a kis közösségbe, Ramival, Patrikkal és Dáviddal együtt, de a többiek rögtön befogadtak minket. Ebbe az osztályba járt két Zsófia, két Roland, két Horvát és három és fél Varga, mivel van köztünk egy B. Varga is. A két Zsófit úgy különböztetjük meg, hogy az Arnold Zsófit Zsókanak hívjuk. Tőle bocsánatot kell kérni, ha le Zsófizzák. Itt található a „Mölbök” (mindörökké legjobb barátok): Zsóka, Zsófi és Imola hármasa. Mind a hárman szinkritúnó tanulók. Zsóka, akivel akármikor lehet hülyülni, Zsófi, aki profi sakkozó és evező, és Imi, aki egy csupa szív lány, ki mindenkit megért. Alexa majdnem minden évben eltöri a kezét, mert állandóan focizik. Amikor épp nem rúgja a bőrt, megértő, vicces és kedves barát. Lénárd, Lóri és Patrik szintén nem bír ki egy napot se foci nélkül. Dávidnak akkora barna szeme van, hogy mindenki csak Bocinak hívja, de idén már kezdünk leszokni erről a különös becenévről. Petra és Viki kiskorunk óta ismerik egymást, így mindig együtt vannak. Ramit már öt éves korom óta ismerem, és egyszer sem árult el, vagy hagyott cserben. Tündi egy olyan lány, aki mindig mindenben segít, és ha kell valami, nála majdnem mindig van (pl. zsebkendő). Csongi, Bence és Noel az osztály macskamánias fele. Ők mindenre azt mondják, hogy macska. Csilla egy profi talajtornász és egy nagyon kedves, aranyos lány. Barbiból annyira árad a szeretet, hogy képes lenne ölni az ölelésével. Beszédes Roli most jött az osztályba, és úgy vettem észre, elég jól beilleszkedett. Bajári Rolival sokat lehet hülyülni, de ez mellett nagyon jó tanuló is, csakúgy, mint Csongi.

Az osztályunk a sportban is remekel. A fiúk ötödikben év végén első lettek labdarúgásban, ami sajnos egy törött kézbe került, mivel az utolsó ráúgásnál a kapusunk, Lóri rosszul védett, és eltört a csuklója. A lányok idén az iskola legjobb kiütőcskézői lettek. Van egy nagyon jó technikánk. Elképzeljük, hogy az ellenfél puding, és ha kiütjük, a miénk. Aránylag jó tanulók vagyunk, mivel senki se bukott semmilyen tantárgyból, és hét szinkritúnó tanulóknk lett.

Végül, de nem utolsósorban, az oszi. Ő azonkívül, hogy nagyon jól magyarázza el az anyagot magyar nyelvből, a világ legjobb, legkedvesebb, legviccesebb és legmenőbb osztályfőnöke.

Szerintem a palicsi VI/3 osztály a legjobb, mert nincsenek klikkesedések, és nemcsak az osztálytársainkkal barátkozunk.

Kömüves Emese, 6. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

A tanár mint király

Ülök a padban
Ülök a padban,
S kuncogok magamban.

Senki sem veszi észre,
A tanár is csak a táblát nézve,
Krétaival a kezében,
Írogat kevélyen.

Mintha ő lenn itt a király,
Ki folyton csak dirigál.
Csupán a korona,
Csak az hiányzik róla.

Ekkor jut eszembe a rémeset,
Ami nemrég megesett.
Pityuka a királyon nevetett,
Ezért a jegye egyvel kisebb lett.

Ülök a padban,
Ülök a padban,
S már nem kuncogok magamban.

Csúri Nikol, 6. osztály
Kizur István iskola, Szabadka

Többet ésszel, mint okosórával

2013-ban kezdték árusítani az első okosórát, a Pebble-t. Az eltelt közel három évben sok minden történt. Megjelentek előbb az Androidos majd az Android Wear-t futtató órák, 2015-ben pedig csatlakozott hozzájuk az Apple is a maga okosórájával. Ebben a cikkben azt próbáljuk körbejárni, hogy hova jutottunk mára, mire jó egy okosóra.

Három évvel ezelőtt kezdték el árusítani a Pebblet, de néhány nap alatt kifogyott a készlet, és komoly várakozási listák alakultak ki, 2014 decemberére így is elérték az 1 milliós eladási darabszámot.

Az okosóra egy számítógépesített karóra, amely az idő mutatásán kívül számos funkcióval bír. Míg a korai modellek még csak olyan alapfunkciókkal rendelkeztek, mint a számológép, a fordítás vagy játékok, a modern okosórák már egyfajta hordható számítógépként funkcionálnak. Sokukon működnek okostelefon-alkalmazások. Némelyik okosórának mobil operációs rendszere is van, és akár hordozható médialejátszó, FM rádió, audio- és videófájlok lejátszására is alkalmas.

Nem csoda, hogy pillanatok alatt megjelentek a konkurens termékek, hiszen ekkora üzletből nem szabad kimaradni! Érdekes megfigyelni azonban, hogy míg a Pebble kezdetektől fogva egy olyan órát akart piacra dobni, amely egy sor „okos” funkcióval bővíthető, addig a többi (leginkább android alapokra építkező) gyártó megpróbálta a mobiltelefont ráhúzni a csuklónkra. Így készültek el a kamerával és hangszóróval, sőt SIM-kártyával felszerelt okosórák. Persze hamar

A Pebble vagy az 2013-ban bemutatott, első okosóra, amely Bluetooth-on keresztül kommunikál a mobiltelefonokkal

kiderült, hogy az ember nagyon hülyének néz ki, ha órával beszélget, vagy éppen fényképet készít. A kijelző túl kicsi az adott funkcióhoz, az akkumulátor pedig hamar lemerül, ha nem szeretnénk valóban telefon méretű eszközt hordani a karunkon.

A gyártók rájöttek, hogy hiába okos egy óra, a fő funkciója akkor is az idő mutatása kell hogy legyen. A telefonunk legtöbbször karnyújtásnyira van tőlünk, egy karnyújtás pedig még a kevésbé sportos embereknek sem elég megerőltető ahhoz, hogy helyette egy apró kijelzőn matassanak, és egy erre alkalmatlan felületen próbáljanak elintézni valamit, amit a telefonon sokkal kényelmesebb megtenni.

Hogy mire jó egy okosóra, azt a következő szempontok szerint mérjük fel.

A mobiltelefonnal párhuzamos funkciók alapján, és pedig:

- óra/dátum kijelzése,
- üzenetek, hívások megtekintése, fogadása, megválaszolása,
- applikációk futtatása (pl. naptár, időjárás, hírek, fizetés stb.)

Nincs többé otthon felejtett mobil, mert amint 10 méternél messzebb kerülünk a készüléktől, az óra jelez. Ha épp Spotify-ról szól a zene, nem kell mindig odamenni a telefonhoz, ha nem tetszik az adott szám, vagy épp hangerőt szeretnénk változtatni, egy-két nyomás az órán, és kész is. Ráadásul minden este megnézhetjük, hogy eleget mozogtunk-e aznap. Célokot tűzhetünk ki, és az órák segít, hogy be is tartsuk őket. Van óra, amely pulzust mér, és saját GPS modulja van, de van olyan is, amiben ez nincs. (primhírek)

Életet ment az okosóra

Egy okosórával összekötött elsősegélynyújtó alkalmazást fejlesztett ki négy székelyföldi fiatal. Az óra főként az újraélesztéskor lehetne segítségére az elsősegélyt nyújtóknak.

Szilágyi Levente, Kolombán Álmos, Kádár Tamás Csaba és Kedves Nándor nemrég a kolozsvári Techsylvania Hackathon programozói versenyen rukkolt elő az alkalmazással, melynek célja az elsősegélynyújtásban való segítség mindaddig, amíg a mentő kérkezik.

A csapat három tagja a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Matematika és Informatika Karának – jelenleg – harmadéves hallgatója, a csíkszeredai Szilágyi Levente pedig egy kolozsvári szoftverfejlesztő cégnél dolgozik.

– Ezt az alkalmazást direkt egy versenyre találtuk ki – mondta el Szilágyi Levente, majd részletesen elmagyarázta, miről is van szó. – Az évente megszervezett verseny programozókat szólít meg, akik elhoznak és bemutatnak mindenféle szuper kutyit. Maga a verseny úgy

zajlik, hogy a résztvevő csapatoknak 24 óra áll a rendelkezésükre, hogy elkészítsenek egy alkalmazást. Próbáltunk valami olyant kitalálni, ami hasznos is, hogy ebből lesz-e projekt vagy pénz, akkor még nem is gondolkodtunk rajta. A lényeg az volt, hogy szép legyen, jó legyen, az egészségügyben hasznát vegyék. Így jutottunk el ahhoz az ötlethez, hogy miért ne használhatnánk arra egy okosórát, hogy segítsen nekünk a szívmasszázsban.

Elmondta, hogy főként a szívleállás esetére, valamint a szívmasszázs alkalmazására helyezték a hangsúlyt, de több, gyakran előforduló esetet is – kigyómarás, fulladás – bemutatnak leírások és videók segítségével. Az okosóra abban segít, hogy egy időben lehetősége van a segítségnyújtóknak szívmasszázs alkalmazására és mentők kihívására. Az alkalmazás bekapcsolása után ugyanis az óra rezgésekkel jelzi a ritmust, amellyel az áldozat mellkasát kell nyomni, és ugyancsak a rezgéseknek köszön-

Szilágyi Levente: Az okosóra segítségével életet is menthetünk

heten lehet érzékelni, hogy mikor kell levegőt befújni. Közben az óra jelez a telefonnak, amely automatikusan felhívja a segélyhívószámot.

A fiatalok más irányú fejlesztéseknek is nekifogtak, ilyen például a gyerekkövető alkalmazás vagy a GPS-szel ellátott órák fejlesztése. Az általuk kifejlesztett alkalmazással bemutatják, az okosóra nemcsak a Facebook-üzenetek elolvasására szolgál. (szekelyhon.ro)

Az erdő karmesterei

Egyes emberek rajonganak a farkasokért, mások tartanak tőle. Akárhogyan is vélekedünk a vadon egyik legismertebb szimbólumáról, egy bizonyos: megpillantani aligha van esélyünk.

A vadon élő farkasok a településektől távol, a nagy kiterjedésű erdők háborítatlanabb részein élnek. Kiváló hallásuknak és szaglásuknak köszönhetően az embert messze elkerülik, így leginkább csak a nyomaikkal találkozhatunk. A farkasok „láthatatlanok” számunkra, miközben az erdős tájak egészséges működéséhez nagymértékben hozzájárulnak.

„A farkasok az erdei élővilág „karmesterei” – a növényevő nagyvad fajok: szarvasok, őzek, vaddisznók térbeli elhelyezkedését, mozgását irányítják, miközben elejtik a beteg vagy sérült egyedeket. A növényevők visszaszorítása további növény és állatfajok ezreire hat pozitívan. A vadfajok szabályozása olyan fontos szerepük, hogy az amerikai Yellowstone Nemzeti Park erdei és folyók menti élővilága évek alatt gazdagodásnak indult, miután a farkast 1995-ben elkezdték visszatelepíteni” – mondta **Gálhidy László**, a WWF Magyarország erdővédelmi programjának vezetője.

Vidékeinkről egyes szakmai vélemények szerint soha nem tűnt el teljesen a farkas, a Kárpátokhoz tartozó Északi-középhegységben mindig előfordult néhány portyázó egyed. Bár azokon a vidékeken, ahol előfordul, a háziállatokat kerítéssel, pásztorral és kutyával védelmezik.

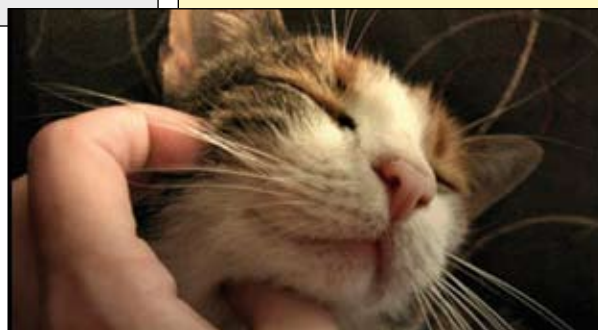
A farkasokkal való együttélés Európa számos országában a hétköznapiak része. Ezek az állatok különben rendkívül félnékek, sajnos kilövésük veszélye az utóbbi időkben sem szűnt meg – de bízunk benne, hogy a kihegyezett vadfigyelő kamerák, szakembereink ellenőrző-figyelő tereplátogatásai és a vadász-társadalom természetvédelmet partnereként elfogadó tagjainak közreműködése előbb-utóbb elrettentik az elkövetőket az elejtésüktől”. (wwf)

Miért dorombol a macska?

Minden macskabarát szívesen kényezteti cicáját, és élvezi, ha a kedvenc elégedetten dorombol. De vajon csak ez az oka a dorombolásnak? Honnan ered? És egyáltalán hogy csinálják? A macskák általában elégedettségükben dorombolnak, örömeiket fejezik ki vele. Emellett így jelzik, hogy pánikra semmi ok, minden rendben. Ha feszültek vagyunk, tökéletes nyugtató a macskasimogatás. Gyakran azért dorombol a cicus, mert érzi a szeretett gazdin a szorongást. A nőstény cica a szülési fájdalmak szünetében dorombol, valószínűleg világra jönni készülő kölykeit nyugtatja teste puha vibrálásával. Maga a dorombolás technikailag még felderítetlen terület. Doromboláskor a macska hangszalagjai a levegő hatására rezegni kezdenek, miközben a gégefő izomzata másodpercenként körülbelül harmincszor húzódik össze. A házi macska mellett egyébként a jaguár, a puma, az ocelot, a szervál, a gepárd és a vörös hiúz is képes dorombolni. Több tudós vallja, hogy a dorombolásnak gyógyhatása van. Orvosi kutatások megállapították, hogy a dorombolás hangfrekvenciája 25–150 hertz, ami segíti a csontfejlődést és -gyógyulást. Nos, simogatásra fel!

NatGeo fotográfus lett az év természetfotósa

Az amerikai Tim Laman nyerte el a fődíjat a 2016-os Wildlife Photographer of the Year (Az év természetfotósa) versenyen. A fotográfus az indonéziai Gunung Palung Nemzeti Park esőerdejében kapta lencsevégre a szédítő magasságban függő vadászó orangután. A fiatal borneói orangután 30 méterre is felmászik a fafojtó füge csábító gyümölcséért. Az orangutánok a Föld legnagyobb fán élő állatai: a hímek tömege akár 90 kiló is lehet. (ng, MTI)

A virágillat sem a régi?

Egy tanulmány szerint a környezetszennyezés, főleg az erőművek és a járművek szennyező hatása miatt megváltozott a virágok illata. A Virginiai Egyetem kutatói szerint az ipari forradalom előtt, 1800 táján, a szagmolekulák körülbelül ezer méter távra szálltak, a mai városok környékén pedig már csak két-háromszáz méterre jutnak el. A szakemberek szerint ez a tény arra is magyarázatul szolgálhat, hogy miért szorultak vissza a világ számos részén a méhek. Mivel a virágok már nem „hirdetik” nagy távolságból jelenlétüket, a méheknek sokkal többet kell keresgélniük, nagyobb távolságra kell repülniük, ezért nehezebben jutnak táplálékhoz.

A tündér aranyalmája

Élt egyszer egy asszony, aki egyetlen fiával tengődött nagy szegénységben. A fiú mindennap az erdőbe járt tűzifaért. Egy nap megpillantott a fák között egy gyönyörű tündért, akinek a nyakában egy aranyalma lógott. A tündér megszólította a fiút, mert érdekelte, mi járatban van arrafelé, majd megkérdezte tőle, nem lenne-e kedve vele tartani, hogy megnézzék a barlangját.

– Ha velem jössz, gazdag emberré teszek!

Ám ekkor a fiú egy hangot hallott a fejében, mely arra figyelmeztette, hogy ne fogadjon el semmit a tündértől. De a tündér újra megpróbálta.

– Gyere velem fiú, gazdag és boldog leszel!

A hang azonban ismét arra intette a legényt, hogy ne fogadjon el semmit, hanem kérje el azt az aranyalmát, amely a tündér nyakában lóg.

Az ifjú így is tett, és a tündér készséggel neki adta az aranyalmát.

Mikor a fiú kézbe vette, észrevette, hogy az két félből áll, s mikor szétnyitotta, négy óriás ugrott elő belőle.

– Mi a kívánságod? – kérdezték.

– Szeretném, ha annyi fát vinnétek az anyám házához, amennyi csak elfér ott, hogy ne legyen rá gondunk.

Az óriások azonnal teljesítették a kérését. Az ifjú aztán újra szétnyitotta az almát, az óriások ismét megjelentek, és megkérdezték:

– Mi a kívánságod?

– Szeretnék egy palotát – válaszolta a fiú –, s hozzá egy hercegnőt, és mindent, ami ahhoz kell, hogy ne szenvedjünk hiányt semmiben.

Az óriások hamar nekiláttak, és egy varázslatos palotát emeltek, amiben a világ legszebb hercegnője várta a fiút.

Ezt követően az ifjú birtoka vette palotáját, és boldogan élt új otthonában.

Volt egy ember, aki nagyon megirigyelte a fiú gazdagságát és jó szerencséjét, és felkeresett egy boszorkányt, hogy megtudakolja, hogyan szerzhethné meg a fiútól az aranyalmát.

A boszorkány segítségével a férfinak sikerült elvennie az almát, s elérte, hogy eltűnjön a fiú csodaszép palotája. A hercegnő és a fiú értetlenül álltak, s keservesen siratták balsorsukat. A legény azt mondta a hercegnőnek, hogy jobb lesz, ha hazatér az apja házába, ő pedig itt ma-

rad, s kigondolja, mitévő legyen. Voltaképpen fogalma sem volt arról, mit tehetne, nem tudta mi történhetett, csak lógó orral bolyongott. Hamarosan találkozott egy öreg hölgygel, aki valójában a Szűzanya volt, ám erről a legénynek sejtelve sem volt. A Szűzanya megkérdezte tőle, hogy merrefelé tart.

– Céltalan az én utam – válaszolta a fiú –, hiszen azt sem tudom, mit tegyek.

– Figyelj rám, jól – mondta a Szűzanya –, menj csak tovább ezen az úton, s mielőtt az óramutató egyszer körbeér, találkozni fogsz egy csomó kövér macskával, de te ne is törődj velük. Csak ahhoz az egyhez menj oda, mely kicsiny és sovány. Vedd magadhoz, és vidd magaddal.

A fiú így is tett, s hamarosan szembetalálta magát a kigömbölyödött, jól táplált macskákkal, de egyikkel sem törődött, csak azt az egyet kereste, amelyik vékonyka volt és gyengécske. Mikor meglelte, felvette a karjába, és folytatta az útját.

Hamarosan elérte a partot, ahol meglátott egy hajót, és tengere szállt. Történetesen a hajón utazott az az ember is, aki ellopta tőle az aranyalmát. Mikor a férfi észrevette a fiút, elfogatta, és bezáratta egy toronyba. Ám a fiú nem volt egyedül, a sovány cica is mellette volt. A zárka óre mindennap csak egy szem babot adott a fiúnak ebédre, de a legény azt is megfelezte a cicával.

A cica eközben egerekre is vadászott, és akárhányat elkapott, mindegyiket odatette a

fiú elé, hogy így mutassa, hogy megosztja vele a zsákmányát.

Egy nap, mikor a cica az egérluknál kukucskált, valaki egy papírt csúsztatott be a zárka ajtaja alatt. A levelet az egerek királya írta, és arra kérte a fiút, hogy szabadítsa meg őket a macskáktól, hadd éljenek békében.

A legény erre azt üzenté vissza, hogy csak akkor tud az egérr király kedvére tenni, ha viszszerzi számára az aranyalmát, amit elloptak tőle.

Az egérr király rögtön összehívta alattvalóit, és felkutatták a tolvajt, akinek az alma ott lógott a nyakában. Megvárták, míg a férfi elalszik, majd egymás hátára állva, felmásztak az ágyára, és megszerezték a nyakából az aranyalmát.

Elvitték a fiúhoz a toronyba, s a fiú rögtön szétnyitotta.

– Mit kívánsz tőlünk? – kérdezték az óriások.

– Vissza akarom kapni a palotámat és a hercegnőt vele együtt – mondta az ifjú.

A következő pillanatban már ott is találta magát a palotájában, oldalán a hercegnővel, aki vel másnap megtartották az esküvőjüket. Boldogan éltek, s a legény odaköltöztette magához az édesanyját is. A kis sovány cica is ott élt velük, és a fiú olyan jól tartotta, hogy kis idő múlva már egyáltalán nem festett véznán és szerencsétlenül, hanem a világ legszebb cicája vált belőle.

Consiglieri Pedroso meséje

Sue Townsend

A 13 és 3/4 éves Adrian Mole titkos naplója

(Részlet)

Január 1. Csütörtök

ÜNNEPNAP ANGLIÁBAN, ÍRORSZÁGBAN, SKÓCIÁBAN ÉS WALESBEN

Újévi elhatározásaim:

1. Átkísérem a vakokat az úttesten.
2. Minden este fellógatom a nadrágomat.
3. Visszateszem a borítót a lemezeimre.
4. Az idén sem fogok dohányozni.
5. Soha többé nem nyomogatom a pattanásaimat.
6. Kedves leszek a kutyához.
7. Segítem a szegényeket és a tudatlanokat.
8. Mivel tegnap hallottam azokat a gusztustalan hangokat odalentől, azt is megfogadom, hogy soha nem iszom alkoholt.

Apa a tegnap esti bulin leitatatta a kutyát cse-resznyeplinkával. Ha az Állatvédő Liga megtudná, most jól elkapnák. Nyolc napja múlt karácsony, de anya még mindig nem vette föl a zöld lurexkötényt, amit ajándékba vettem neki. Jövőre fürdősót kap.

Újévre pattanás nőtt az államon. Ez az én formám.

Január 2. Péntek

ÜNNEPNAP SKÓCIÁBAN. HOLDTÖLTÉ

Ma rohadtul éreztem magam. Anya az oka. Hajnali kettőkor a „Barna skót legénynél hagytam én a szívem”-et énekelte a lépcsőtetején. Amilyen a formám, ilyen az anyám. Ha így megy tovább, a szüleim alkoholisták lesznek. Jövőre már egy nevelőintézetben találhatom magam.

A kutya visszaadta a kölcsönt apának. Felugrott, leverte a hajómodellt, és a lábára gubancolódott vitorlázattal kirohant a kertbe. Apa egyfolytában azt hajtogatta: – Három elpocsékolott hónap!

A pattanás az államon egyre nő. Ez is anya miatt van. Göze sincs a vitaminokról!

Január 3. Szombat

Tébolyba kerget az álmatlanság! Apa kitiltotta a kutyát a házból, az meg egész éjjel ugatott az ablakom alatt. Ez az én formám. Apa ordítva káromkodott. Ha nem vigyáz magára, még elkapja a rendőrség a trágár nyelvezetéért.

Azt hiszem, ez a pattanás tulajdonképpen furunkulus. Épp ott van, ahol mindenki látja; ez az én formám. Hangsúlyoztam, hogy ma még egy fikarcnyi C-vitamint sem ettem. Anya erre azt mondta: – Akkor menj, és vegyél egy narancsot. – Hát ez jellemző.

Még mindig nem vette föl a lurexkötényét. Boldog leszek, ha végre visszamehetek az iskolába!

Január 4. Vasárnap

KARÁCSONY UTÁN A MÁSODIK

Apa megkapta az influenzát. Amilyen nálunk a koszt, nem meglepő. Anya kiment az esőbe, hogy C-vitaminos üdítőt szerezzen neki, de mint közöltem is vele: – Most már késő. – Csoda, hogy nem kapunk skorbutot. Anya azt mondja, nem lát semmit az államon. De csak mert büntudata van a kaja miatt.

A kutya megszökött, mert anya nem csukta be a kaput. Eltörtem a lemezjátós karját. Még nem tudja senki, és ha egy kis szerencsém van, apa sokáig lesz beteg. Rajtam kívül csak ő használja. A köténynek nyoma sincs.

Január 5. Hétfő

A kutya még nem jött vissza. Micsoda nyugi van nélküle! Anya felhívta a rendőrséget, és megadta a kutya személy leírását. Rondábbnak tüntette föl, mint amilyen: bozontos szőrzet a

szem fölött meg ilyesmik. Szerintem a rendőrségnek jobb dolga is akad, mint hogy kutyák után szaglásszon; vadászhat például gyilkosokra is. Meg is mondtam anyának, de ő újráhívta őket. Megérdemelné, hogy aztán majd jól meggyilkolják.

Apa még mindig az ágyban heverészik. Állítólag beteg, de én láttam, hogy most is dohányzik!

Ma ájtott Nigel. Lebarult a karácsonyi szünetben. Úgy tűnik, Nigel hamarosan belebetegszik, hogy haza kellett jönnie. Rosszul bírja az angol huzatot. Azt hiszem, helytelen volt, hogy külföldre vitték a szülei.

Még egyetlen pattanása sincs.

Január 6. Kedd

VÍZKERESZT.* ÚJHOLD

Vaj van a kutya fején:

Leverte a kilométerórát a rendőr bringájáról, és mindent összeszórózott. Szerintem mindannyian a bíróságon végezzük. A rendőr azt mondta, hogy a kutyát pórázon kell tartani, és megkérdezte, hogy mióta sánta. Anya azt felelte, hogy egyáltalán nem sánta, és végigvizsgálta. Egy apró kalózfígura szorult a bal mellső mancsába.

Amint anya kiszedte a kalózt, a kutya olyan boldog lett, hogy felugrott a sáros mancsával a rendőr zubbonyára. Anya törülruhát hozott a konyhából, de a törül eperlekváros volt, ott, ahol beletöröltem a kést, így aztán a zubbony csak egyre maszatosabb lett. A rendőr elment. Biztos vagyok benne, hogy káromkodott. Akár fel is jelenthetném érte. Kikeresem az új szótáramból azt, hogy „vízkereszt”.

Január 7. Szerda

Reggel ájtott Nigel az új bringájával. Van rajta kulacs, kilométeróra, visszapillantó, és sárga a nyerge, meg egészen vékony versenykerekei vannak. Ilyen bringa Nigelnek! Kár belé! Csak a boltba megy vele meg vissza. Ha az enyém lenne, én körbejárnám az egész országot, és tapasztalatokat gyűjtenék.

A pattanás vagy furunkulus a csúcson! Most már nem nőhet tovább!

Találtam a szótárban egy szót, ami pontosan illik apára. *Szimuláns*. Még mindig ágyban van, és nyakalja a C-vitamint. A kutyát a szenesszifonba zárták.

* Egyházi ünnep. A háromkirályok (napkeleti bölcsék): Gáspár, Menyhért, Boldizsár Betlehembe érkezése Jézus imádására

Kedves Olvasó Tanulók!

Vita alakult ki a Facebookon. Egy újdíeki magyartanárral indította. Arról, hogy szerinte Sue Townsend (a képen) ismert tinédzserregénye, *A 13 és 3/4 éves Adrian Mole titkos naplója* (1982) nem szólítja meg a hetedikes tanulókat, akik számára ez a könyv kötelező olvasmány. Mi több, szerinte, ha el is olvassák, csak bevezetőként szolgál E L James *A szürke ötven árnyalata* című – mit mondjak? – eléggé felkavaró tartalmú könyvének olvasásához, illetve a belőle készült film megtekintéséhez. Mindkettő a szexualitás különböző változatairól szól. Az a legjobb a vitában, hogy nagyon konstruktív alakult – tehát senki nem sérte-

getett senkit, meghallgattuk egymást. És a vita két nyelven, szerbül és magyarul is folyt. Mi több, a vita indukálójá, egykori tanítványom, el is fogadta, meg is próbálta érteni mások véleményét.

Na, erről szól az irodalmi szabadság. Elhatároztam, hogy a legaddekvátabb olvasót kérdezem meg. A hetedik–nyolcadikos tanulókat. Olvastátok Adrian Mole naplóját? Mi a véleményetek róla? (Arról még gondolkodom, hogy *A szürke ötven árnyalata* milyen módon kerülhet közlésre a Gyöngyhalászban. De megoldom.)

Bence Erika

Szabadka nagy költője

Nyolcvan éve hunyt el Kosztolányi Dezső

Tavaly emlékeztünk meg a szabadkai születésű neves költő, Kosztolányi Dezső születésének 130. évfordulójáról, idén viszont halálának kerek évfordulóját jegyezzük. 2010-ben Budapesten, a költő egykori Bartók Béla úti lakóházán emléktáblát avattak, a Magyar Nemzeti Bank pedig ötezer forint névértékű ezüst emlékpénzt bocsátott ki születésének 125. évfordulója alkalmából. Nevét viseli a Szabadkai Népszínház. Budapesten, a róla elnevezett téren szobra is áll.

Kosztolányi nagy műveltségű értelmiségi családból származott, apja a szabadkai főgimnázium tanára, később igazgatója volt, édesany-

ja révén volt unokatestvére a szintén jeles író, Csáth Géza. Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában és Szegeden végezte, tizenhat éves korában már versét közölte a Budapesti Napló. 1903-tól járt a pesti egyetem magyar-német szakára, a Négyesy László professzor vezette stílusgyakorlatok résztvevőjeként kötött barátságot Babits Mihállyal és Juhász Gyulával – áll a szakirodalomban.

1904-ben a bécsi egyetemre iratkozott be, de egy év múlva hazatért. Nem folytatta tanulmányait, a Pesti Napló munkatársa lett. Első verseskötete, az 1907-ben megjelent Négy fal között lelkes kritikái fogadtatásra talált, egyedül

Költő, prózaíró és a nyelv éber őre volt Kosztolányi

Ady bírálta. Kosztolányi szívére vette a kritikát. 1910-ben jelent meg A szegény kisgyermek panasza című versciklusa, amely meghozta számára az igazi sikert.

A húszas évek a prózaíró Kosztolányi kibontakozásának időszaka, egymás után jelentek meg máig is igen népszerű regényei: a húga alakját megidéző Pacsirta, az Aranysárkány, majd az Édes Anna, amelynek témáját feleségétől kapta. Mindhárom regényből nagysikerű film is készült. A prózaírás mellett a magyar nyelv védelmére kelt, számos cikkben támadta a nyelvhasználat idegenszerűségét, a legtöbben talán a tíz legszebb magyar szóról szóló összeállítását ismerik.

A harmincas évek elején fedezte fel magán a gégerák tüneteit. Ötvenedik születésnapján a Nyugatban köszöntötték kortársai, és megjelent Számadás című kötete. 1936 elején Stockholmban is kezelték, de hangját teljesen elvesztette, élete utolsó időszakában már csak írásban tudott érintkezni környezetével. 1936. november 3-án halt meg Budapesten.

A szabadkai gimnázium, az író Aranysárkányának helyszíne

Különleges rímfajták

Sokan írtok verseket, ám nem biztos, hogy ismeritek a rímfajtákat. Utánanézhetek az interneten. Ha viszont elemzitek a verset, a rím fajtája is a fontos mozzanat lehet. A rímes és rímtelen sorok aránya, a rímek elhelyezkedése, jellege a kifejezést nagyban szolgáló, fontos költői eszköz. (A rímtelen vers feszes, rapszodikus hangulatú, míg a páros rímek kiegyensúlyozott folyása harmóniát, nyugalmat tükrözhet.) Íme néhány „rímkülönlegesség”.

Kancsal rím

A mássalhangzók csengenek össze, és a magánhangzók térnek el egymástól.

*Egy hívő s egy eretnek
Feles földön aratnak.*

(Weöres Sándor: Kancsal rím)

Kecskerím

A hívő- és válaszirím azonos hangzású, attól eltekintve, hogy bizonyos mássalhangzóik (legtöbbször két szó kezdőbetűje) felvannak cserélve. (Ritkábban a magánhangzók cseréjére kerül sor.)

*Engem kétszer csapott kupán,
S ő egy pofont kapott csupán.*

(Karinthy Frigyes)

Kínrím (mozaikrím)

A tiszta rím egy speciális fajtája: a rímelő szótagok azonos hangzásúak, de a szóhatárok különböznek:

*Hegyezem a fülem, ül-e
a lomb alatt fülemüle?*

(Kosztolányi Dezső)

Jött egy vendég, értesültem

Most már tudom: érte sülttem

(Zelk Zoltán: A sült csirke dala a tálon)

Nem kecskerímet, hanem kírímet figyelhetünk meg a következő jól ismert idézetben:

*Olyanok a kecskerímek,
mint mikor a kecske rí: mek,
(Kosztolányi Dezső)*

Sorrím

Ha a kírím egy-egy egész verssoron át tart, sorrímnek (másképp csacsipacsinak) nevezzük. Weöres Sándort idézzük; verse a magyar nyelv lehetőségeinek határait feszegeti:

*Aj, e nő-kebelű Lidi óta
A Jenőke belül idióta.*

(Weöres Sándor: Végrím)

A karlócai béke

Európa sorsáról döntöttek Szerémségben

Vajdaság sok jelentős történelmi esemény helyszíne volt. Az egyik közülük az 1699-ben aláírt karlócai béke, amellyel lezárult a nagy bécsi háború a Habsburg-birodalom és az oszmán törökök között. A Szent Liga és a Porta tárgyalóasztalhoz ülhetett, mivel I. Lipót császár ráállt a békekötésre.

Tizenhat év háború után eljött az ideje, hogy Bécs és a törökök befejezzék a küzdelmet. A törökök több vereséget is elszenvedtek, a legfrissebbet a zentai ütközetben 1697-ben.

A Békekápolna

A béketárgyalásokra a szerémségi Karlócán került sor 1698 novemberétől 1699. január 26-áig. Azért éppen Karlócán írták alá a békét, mert a törökök a mai Belgrádban akartak tárgyalni, a Habsburgok pedig Péterváradon. Így született meg a döntés, hogy valahol félúton tartsák meg a béketárgyalásokat. Erre a célra a helyszínen rögtönöztek egy barakkot. A tákolmányt többször is javítgatni kellett, mire végre minden félnek megfelelt a helyszín. A törökök hátrányos helyzetüknél fogva semleges képviselők közvetítését kérték. A közvetítők szerepét az angol William Paget lord és a holland Jacob Colyer vállalta. A tárgyaláson jelen voltak orosz, lengyel és velencei képviselők is. A keresztény képviselők a Péterváradra szállásolták.

A békeszerződés eredeti szövege

A hosszadalmas tárgyalások végül meghozták az eredményt. A felek a valós állapotok alapján egyeztek meg a területelosztásról. Erdély és Szlavónia a Habsburgok uralma alatt maradt („Erdély területe, amint most a császári felség birtokában és hatalmában van, ugyanannak az uralma alatt maradjon...”), Bánátot a törökök tartották meg. Ezért hívják ma a Tisza bal partján lévő településeket Törökkanizsának, Törökbecsének vagy Töröktopolyának. A szultán megtarthatta Temesközt Temesvárral együtt. A lengyelek visszakapták Podóliát, a Velencei Köztársaság is területekhez jutott, többek között Dalmáciát és Moreát kapta. Az Oszmán és a Habsburg Birodalom közötti új határ mentén létrehozták a katonai határőrvidéket, amelyet Bécs irányított.

Az osztrák-török béketárgyalások rajza

A latin és török nyelven megfogalmazott írásbeli megegyezés értelmében mindkét oldal átadta a hadifoglyokat, esetenként váltságdíj fejében, és kötelezte magát arra, hogy a másik fél területén lévő erődítményeket lerombolja, újakat pedig nem épít. A folyókon bárki szabadon hajózhatott és kereskedhetett. A török uralom alatt élő keresztények továbbra is szabadon gyakorolhatták a vallásukat.

Az aláírt béke valójában eredetileg csak huszonöt évre szóló fegyverszünet kellett hogy legyen. Később azonban kiderült, mindörökké véget vetett a török hódításoknak Európában. Ettől a pillanattól kezdve a törökök nem terjesz-

Tudod-e?

A karlócai béketárgyalásokon először használtak kerek asztalt a tárgyaló felek azért, hogy senki se érezhesse magát felettes helyzetben. Az ötlet állítólag az angoloknak jutott eszükbe Arthúr király kerekasztalos vitézeinek legendájáról. Érdekes megemlíteni, hogy minden tárgyaló fél az építmény négy oldalán lévő külön bejáraton keresztül lépett a terembe.

Területváltozások a karlócai béke után

kedtek tovább, hanem egyre jobban visszaszorultak Kis-Ázsia felé.

Az esemény emlékére 1710 körül egy Békekápolnát építettek, amely mai formáját 1817-ben kapta meg a ferenceseknek köszönhetően. Ez az érdekes szentély több különféle stílust és elemet foglal magába. Az építészek a déli bejáratot az oltárral elzárták, nehogy a törökök bármikor is visszatérjenek rajta keresztül. A Békekápolna gyönyörű orgonájával és eredeti, rusztikus falépcsőivel ma fontos történelmi helyszín, érdemes meglátogatni.

A karlócai béke nagy mértékben meghatározta a helyzet további alakulását Európa ezen tájain. A Habsburgok megerősítették hatalmukat Közép- és Délkelet Európában. A megegyezés a magyarok számára felszabadulást hozott a 150 évig tartó török uralom alól, a Temesköz kivételével. A törökök végleg visszahúzódtak Közép-Európa térségéről, és Európában már csak a Balkán-félszigetet, valamint Havasalföldöt és Moldvát tarthatták meg.

A Disney már több rajzfilmjét vitte vissza filmvászonra az utóbbi években egy-egy élszereplős adaptáció keretein belül, legutóbb például a Hamupipóké és A dzsungel könyvét. Hamarosan a szépség és a szörnyeteg varázslatos világa elevenedik fel, amely már nagy lázban tartja a rajongókat és a filmkedvelőket. A főszerepben a Harry Potter-filmekből is ismert Emma Watsont láthatjuk, míg szörnyeteg párját Dan Stevens fogja alakítani. A filmkészítők arról számoltak be, hogy a szörnyeteg animálása

Élszereplős filmekben meglevenedő rajzfilmhősök

okozta a legnagyobb kihívást. Ugyanakkor a szépséges Belle-t minél valóságosabban szeretnék bemutatni, így nagy hangsúlyt fektetnek a kinézetére, kiváltképp a ruhájára. A tervek szerint a film premierje jövő év márciusában várható, a stúdió pedig abban reménykedik, hogy lesz annyira népszerű, mint az 1991-ben bemutatott rajzfilm. A szépség és a szörnyetegen kívül más kilencvenes években kedvelté vált rajzfilm is vélhetően meglevenedik mozi film formájában, az alábbiakban hármat ragadunk ki.

Érzed már a szív szavát?

A rajzfilmek élszereplős verzióinak elkészítése sorába Az oroszlánkirály is beáll. A Disney stúdió 1994-ben mutatta be Az oroszlánkirályt, amely világszerte hatalmas sikert aratott, ezért egyáltalán nem csoda, hogy a stúdió most úgy döntött, Simbaék történetéből is élszereplős filmet készít. A bemutatására legkorábban 2018-ban kerülhet sor. Annyit azonban már talán lehet tudni, hogy a rendezői székben A dzsungel könyve filmverzióját jegyző Jon Favreau foglal majd helyet. Maga a film CGI-technikával fog elkészülni, és várhatóan több híres betétdal is felcsendül majd, amelyeket a több mint húsz évvel ezelőtt bemutatott rajzfilmből ismerhetünk. Az oroszlánkirályt akkor Roger

Allers és Rob Minkoff rendezte. Érdekes, hogy a stúdió másodlagos projektnek tekintette a Pocahontas mögött. Egy időben készítették mindkettőt, de inkább utóbbit részesítették előnyben, mivel úgy vélték, az lesz elismertebb és sikerebb. Noha mind a kettő népszerű lett, a moziba kerülést követően Az oroszlánkirály sokkal több pozitív visszajelzést kapott, és messze nagyobb bevételre tett szert. Annyira sikeres lett, hogy nagyon sokáig a stúdió legtöbb bevételt hozó animációs alkotásának számított, számos díjat kapott, és a Broadway színpadán is bemutatották.

Hozzon örömet e nap

A stúdió bejelentette, hogy élszereplős filmet készítené a Mulanról is. Az 1998-ban bemutatott rajzfilm középpontjában a kínai legendák női harcosai állnak, ezen belül pedig Hua Mulan történetét eleveníti fel. A film forgatókönyvének megírását Elizabeth Martinra és Lauren Hynekre bízta, a bemutatóra pedig a tervek szerint 2018 november elején kerül sor. A rajzfilm nagy népszerűsége tett szert, így a készülő élszereplős verziót is óriási érdeklődés övezi.

Aladdin című alkotást jegyző John August írja, a produceri feladatokat pedig Dan Lin látja el. Hírek jelentek meg azzal kapcsolatban is, hogy Guy Ritchie tárgyal a stúdióval, mivel nagyon szereti az Aladdint, és nem titkolt vágya filmre vinni a tolvajhercegről szóló történetet.

Egy új élmény

Az 1992-es év egyik legnépszerűbb egész estés rajzfilmje az Aladdin volt. A filmstúdió ezúttal élszereplős filmként készítené el, abban a reményben, hogy a korábbi siker több mint két évtizeddel később megismétlődik, és a mozikba csábítja a nézőket. Az Aladdin újragondolása egyébként már jó ideje tervekben van. A forgató-

Végre visszatér

Kínkeserves huzavona és a producerével való véget nem érőnek tűnő pereskedés után Kesha a visszatérésére készül. Lassan, de biztosan rendeződni látszódnak bajos ügyei, úgy döntött visszavonja a producere felé intézett vádakat, és inkább a karrierjére összpontosít. Hamarosan megjelenik az egyébként már négy éve várt harmadik nagylemeze. A jó hírről a kiadó értesítette a rajongókat egy hivatalos közlemény útján. Azt is nyilvánosságra hozták a közelmúltban, hogy az énekesnő huszonnyolc új dalt készített el, és ajánlott a kiadó figyelmébe, az albumra pedig már nem kell sokat várni. Kesha egyébként eddig két lemezt jelentetett meg, a bemutatkozó albumát 2010-ben Animal címmel, ezt követte két évvel később a Warrior. Azután az énekesnő beperelte a producere, a kiadó pedig megtagadta a közös munkát, amíg a jogi ügyek el nem rendeződnek.

Zenével gyógyít

Gondolatébresztő videót készített legújabb dalához Moby. Richard Melville Hall, azaz Moby körül sokáig nagy volt a csend, nemrég viszont új dallal rukkolt elő, amelynek címe Are You Lost In The World Like Me. Az énekes a mai digitalizálódott társadalom elé tart igencsak görbe tükröt, a refrénben pedig a The Void Pacific Choir, Moby nemrég létrehozott zenei projektje is hallható. A dal az énekes legújabb, immár tizenharmadik stúdióalbumán, a nemrég megjelent These Systems Are Failingen kapott helyet a korábban bemutatott Almost Loved, a Don't Leave Me és a The Light Is Clear in My Eyes dalok mellett. Moby a kilencvenes években robbant be a köztudatba. Manapság is az elektronikus zene egyik legmeghatározóbb alakja, és a világ egyik legismertebb DJ-e.

Új albumot jelentettek meg

Két évet kellett várni a Taylor Momsen vezette The Pretty Reckless új albumára, de a rajongók legnagyobb örömére végre megjelent. A Who You Selling For lemez tizenkét dalt tartalmaz, és nem teljesen üt el hangzásában az együttes korábbi albumaitól. Köztudott ugyanis, hogy az együttes új hangzásvilággal kísérletezett a dalok rögzítésekor. Erről a rajongók megbizonyosodhattak a nyáron megjelent első kislemezük, a Take Me Down esetében, amelyhez nemrég videóklip is készült. A country hangzással megfűszerezett dal vegyes fogadtatásban részesült, de azért többnyire elnyerte a hallgatóság tetszését. Nemrég újabb dalt mutatott be a zenekar Oh My God címmel, amelyhez elsőként dalszöveges videó párosult, ebben viszont tisztán felismerhető a The Pretty Reckless-hangzás.

Gyerekekkel forgatott

Olly Murs a szakításról írt egy dal, amelynek címe Grow Up. Ez lett egyben az énekes új albumának beharangozó szerzeménye is, amelyhez egy videó társult. Ennek kapcsán Olly Murs gyerekekkel dolgozott együtt, kis segítői főszereplésével nem csoda, hogy láthatóan vidám hangulatban telt a forgatás. A videó elnyerte a rajongók tetszését, a dal pedig Olly legújabb, jövő hónapban megjelenő, 24 HRS címet stúdióalbumán kap helyet, amelyen egyébként több dalt Francesca Thomas, az énekes exbarátnője és a vele való szakítás ihletett meg.

„Kedves Bizi.

Van az osztályomban egy lány, aki miatt mindig bajba kerülünk. Mindig piszkál minket, mi visszapiszkáljuk, aztán mi kapunk ki, mi leszünk beírva a naplóba.

Mit tegyünk?

Válasz:

Kedves 5.b!

Azt hiszem, a lelketek mélyén már ti is tudjátok, hogy az ilyen esetekben mi az orvosság. Először is, fogjatok össze, és beszéljétek meg egymás között, hogy bármit is tesz az órakon, bármennyire provokál benneteket, nem reagáltok rá. Tulajdonképpen ilyenkor, sportnyelvet használva, nem veszitek fel a felétek dobott labdát, és nem indultok el szaladni vele. Ignoráljátok a provokációt! Ha a lány nem éri el a kívánt eredményt, lassanként leszokik a provokálásról. Másodszor, beszélgessetek a problémáról az osztályfőnökökötökkel, mert csak így, együttesen tudjátok megtalálni a társatok viselkedésének miertjét, és megoldani az osztály problémáját. Harmadszor, dolgozzatok ki stratégiát, hogy ne érezze magát kizárva a társaságotokból. Mert nagy a valószínűsége, hogy a viselkedésének hátterében az van, hogy ő is szeretne a figyelem középpontjában lenni, közétek tartozni, csak nem megfelelő módon próbálja elérni. Negyedszer, ne vegyétek észre a viselkedést, amelyet nem megfelelően tartatok, és akkor reagáljatok, amikor „jól” viselkedik. Vegyétek észre, amikor nem piszkálódik. És feltétlenül próbáljátok bevonni a társaságotokba. Keressetek olyan közös tevékenységeket, amelyekben ő is jeleskedhet. Erre jó alkalom lesz a közeledő karácsony és az újév. Bizonyára a ti iskolátokban is készültek a megünneplésére, ha másképp nem, osztályon belül. Kézművesség, tánc, rövid jelenet, közös éneklés, betlehemezés stb. jó alkalom, hogy közelebb kerüljétek egymáshoz, és jobb viszony alakuljon ki köztetek. Ne felejtsetek el, hogy a probléma megoldásához nagy szükségetek van az osztályfőnökökre és az iskola pedagógusára, pszichológusára is.

„Kedves Bizi!

Hatodikos lány vagyok, és szerelmes egy fiúba, aki a legjobb barátomnak is tetszik. Mivel a párhuzamos osztályba jár, többször is megfigyelhettem, hogyan viselkedik velünk. Szerintem a fiú engem jobban kedvel, mert figyel, sokszor ott van, ahol én is, és velem szokott incselkedni. A gondom az, ha a barátom megtudja, hogy szerelmes vagyok a fiúba, össze fog veszni velem. Mit tegyek, mert nem szeretném a barátságunkat elrontani, de a fiú is nagyon tetszik!

Bibi.”

Válasz:

Kedves Bibi!

A dilemád nagyon gyakori, különösen a serdülők körében. Kezdetben, nem egy esetben megegyezik a barátok ízlése, de aránylag gyorsan kikristályosodik, kinek melyik fiútípus tetszik, vagy éppen a megszakadt barátság oldja a közös ízlés problémáját. Azt hiszem, hatodikos korban, egy kicsit korai még úgy igazán „járni” valakivel. Inkább a barátkozásra tegyétek a hangsúlyt. Jó lenne, ha arról is elbeszélgethetnétek, hogy kinek milyen fiúk tetszenek, ki milyen tulajdonságokat tart vonzóknak a másik nemnél. Szerződést is köthettek egymással, hogyha ugyanaz a fiú tetszik mindkettőtöknek, hogyan oldjátok meg a problémát. Pl. mindketten lemondotok róla, vagy hagyjátok, hogy végül is a fiú döntse el, ő tegye meg az első lépést. Remélem azonban, hogy mindkettőtökönél elmúlik a fiú iránti vonzódás, és másik két fiú iránt kezdtek érdeklődni, mert a tapasztalatlanságotok és az éretlenségetek miatt komoly veszélybe kerülhet a barátságotok. Felteheted magadnak a kérdést, hogy eddig miért titkoltad a vonzalmadat, az övé pedig nyilvános dolog? Hogy lehet az, hogy a barátod már régóta szerelmes a fiúba, és az mégis neked csapja a szelet? Mérlegeld, hogy ebben a pillanatban mi a fontosabb számodra: a barátságotok vagy a szimpátiával való „kokettálás”(hisz köztetek erről van szó!)? Sajnos, ezeket a dolgokat neked kell eldöntened. Mi pedig szorítunk, hogy ne érjen csalódás.

Kérdéseikre Bori Mária
pszichológus válaszol

NAHÁT!

Flörtölési trükkök

1. Ha tudod, hogy Ő aznap este diszkóba megy, különleges gonddal válogasd össze öltözködésed.
2. Próbálj meg szemézni vele. Ha félnék, szólítsd meg bátran!

3. Előzőleg tájékozódj arról, milyen témákat kedvel leginkább, hogy ne legyen gond a beszélgetéssel!
4. Hívd fel magadra a figyelmet: például suhanj el mellette egy pár tarka luflival, az egyiket játékosan nyújtsd át neki, persze legyen ráírva a telefonszámod.
5. Társaságban, ha nem akar észrevenni, rálöttyinthetsz véletlenül egy kis üdítőt, majd azonnal kérj bocsánatot, s máris indulhat a beszélgetés.
6. Beszélgetés közben gyakran említsd a nevet, így az lesz az érzése, hogy fontos neked.
7. Adj neki lehetőséget, hogy magáról meséljen.

8. Egy kis tétovaság a részéről nem ront el semmit, sőt!
9. Egy kis romantika, séta a természetben hatásos eszköz a szerelmi kelléktárban.
10. Légy aktív, adj magadnak és másoknak lehetőséget a kapcsolatteremtésre!
11. Reklámozd magad egy kicsit, tudasd vele, mi a hobbid, kit vagy mit kedvelsz.
12. Apró ajándékok minden esetben hatásosak.
13. Készülj fel lelkileg, hogy képes egyéniiségeddel, trükkjeiddel meghódítani a kiválasztott személyt, akit, ha kell, el tudsz varázsolni.
14. A sikeres flört egyik titka a jó hangulat, a vidámság, a könnyed, lezser csevegés.

Mit tegyek, ha a legjobb barátnőm hanyagol?

Éveken át legjobb barátnők voltatok, most azonban inkább másokkal lóg? Ne keseregi, derítsd ki az okát.

Légy őszinte magadhoz: miért hanyagol a legjobb barátnőd?

Hidd el, mindig kettőn áll a vásár. Ha a barátnőd mostanában kerül, annak oka van – s ez az ok a te viselkedéseddel is összefügg. Túl sokat beszélsz egy bizonyos témáról, nem hagyod őt szóhoz jutni? Erőszakosan próbálsz meggyőzni valamiről, amivel nem ért egyet? Általában van a háttérben egy vagy több ok, ami miatt a legjobb barátnő egy kis függetlenségre vágyik. Nemcsak a kapcsolatotok válhat jobbbá, ha mindezt őszintén átgondolod, hanem te magad is sokat fejlődhetsz.

Vállald a felelősséget, de ne érezd magad hibásnak!

Mivel mindig kettőn áll a vásár, elengedhetetlen, hogy felismerd a saját felelősségedet abban, hogy eltávolodtatok egymástól. Vállald a felelősséget, és – szükség esetén – beszélj meg az érzéseidet, észrevételeidet a barátnőddel. És soha nem szégyen bocsánatot kérni, de az sem cél, hogy kizárólag magadat hibáztasd mindenért.

Fogadd el az álláspontját, kössetek kompromisszumot!

Óriási a különbség aközött, hogy elfogadjátok és tisztelitek egymás véleményét, vagy megpróbáljátok a magatok képére formálni a másikat. Az első a barátság alapköve, a második opció azonban kerülendő. A kompromisszum azt jelenti, hogy például mindketten elkíséritek a másikat egy-egy számára fontos buliba, zenei izléstől függetlenül.

Fogadd el, hogy nem tart minden barátság örökké.

Amikor a füzet hátuljába véstétek, hogy „FRIENDS FOREVER”, nyilván bele sem gondoltatok, hogy nem tart örökké minden igaz barátság. Megtörténhet, mindketten annyira megváltoztok, hogy más ösvényen folytatjátok az utakat. Ez nem baj, ez egyszerűen az élet rendje: ettől még ugyanúgy értékes és szép volt az az idő, amit szoros barátságban töltöttek egymással.

Engedj el minden haragot és fájdalmat, lépj tovább!

Ha mindent megtettél, és a barátnőd mégis más irányba tart, fogadd el a helyzetet. Semmi értelme sincs olyan emberhez ragaszkodni, aki nem szán ránk időt, nem ért meg minket, és nem tiszteli az értékrendünket. A haragnak és a bosszúnak azonban nincs értelme. Hidd el, idővel új barátok jönnek, akikkel megint képes leszel megosztani a legbensőbb titkaidat.

TESZT

Megbízhat a barátnődben?

Add össze az igaz állítások pontszámait!

1. A megismerkedésetek első pillanatától fogva barátnők vagytok. (+3)
2. Fokozatosan alakult ki köztetek a bizalom, sokat tettetek azért, hogy barátok legyetek. (+5)
3. Bármikor nyugodtan kettesben hagyhatod a fiúddal, soha nem vetne rá szemet. (+7)
4. Előfordul, hogy inkább más barátnőivel találkozol, velük megy bulizni, és téged nem hív. (-3)
5. Ha kapna ajándékba egy pólót, amely neked szűk, de éppen a te méretered, akkor neked adná. (+4)
6. Mindig kifaggat arról, ki tetszik neked, és ezeknek a fiúknak ő is igyekszik a közelébe férközni. (-3)
7. Cikiznek az osztályban – ő biztosan kiáll melletted, megvéd, visszaszól a röhögőknek. (+4)
8. Szuper cuccokban jár, de neked nem árulja el, hol veszi őket. (-3)
9. Vigyáznod kell, mit mondasz neki az ismerőseitekről, mert néha épp az érinnettől hallod vissza. (-5)
10. Ha ő jobban áll valamelyik tantárgyból, mindig számíthatsz a segítségére. (+3)
11. Néha nem veszi fel a mobilját, akkor sem, ha sms-t küldesz neki, és fontos lenne. (-5)
12. Hívhatod, ha baj van, akár éjszaka is, sohasem utasít el, mindig visszahív. (+6)
13. Előfordult, hogy hazudott neked, és ezt mástól tudtad meg. (-6)
14. Ha tud egy jó buliról, szól neked, nehogy kimaradj belőle. (+3)
15. Gyakran indok nélkül lemondja a találkozókat. (-3)
16. Ha a pároddal vagy, sokszor tart veletek. Ilyenkor mindig szép cuccokban jelenik meg. (-7)

Értékelés

+20 és +35 pont között: igaz barát

Ugye nem is kételkedtél benne igazán? Ő biztosan méltó a bizalmadra! Ügyelj arra, hogy megőrizd barátságotokat. Ő az, aki inkább leharapná a nyelvét, minthogy akár a legkisebb titkodat is kifecsegye. Ami neked fáj, az neki is. Ritka kincs, vigyázz rá. Ilyen barátnő nem terem minden bokrban!

Tipp: lepd meg valamivel csak úgy, minden különösebb alkalom nélkül, hogy érezze: szereted, fontos neked!

+6 és +19 pont között: inkább csak haver

Elképzelhető, hogy inkább csak haverok maradtok. Ez a kapcsolat nem reménytelen – de azért ne tedd tűzbe érte a kezedet. Néha fontosnak tűnsz számára, de ez nincs mindig így. Ha nem figyel rád, ha nem áll ki melletted, az jelentheti azt, hogy ő nem akar barátságot. Ha megbánt, azt mindig jelezd neki!

Tipp: légy nyitott, de kritikus. Figyeld a jelekre, így majd el tudod dönteni, hogy kiből bízhatod meg, ki az, aki igazi barát. Légy nyitott mások felé is, ne csak ő legyen körülötted!

-3 és +5 pont között: nem nevezhető barátnak

Ahogy ez a lány viselkedik veled, az nem utal baráti érzelmekre. Ne reménykedj semmi jóban! Többé ne oszd meg vele a titkaidat, mert csak bajod lesz belőle! Egy barátságban a minimum, hogy nyugodtan megbízhat a másikkban. Ahol ez nem valósul meg, az már nem is barátság – nyugodtan vess véget neki!

Tipp: nézz körül! Sok olyan lány van, aki szívesen barátkozna veled – engedd őket közelebb magadhoz!

Nézd végig a képen látható szemeket, és válassz ki azt, amelyik a legerősebb hatást váltja ki belőled. Ne gondolkodj sokat; csak hallgass a megérzéseidre, majd olvasd el, hogy ez az egyszerű döntésed mit árul el a személyiségedről!

Ha az 1-es számú rajzot választottad

Nagyon nyitott személyiség vagy. Bárkit szívesen befogadsz az életedbe és a szívedbe egyaránt. Hiszel abban, hogy inkább megéri vállalni a csalódás kockázatát, mint hogy teljesen elzárjad magad a világtól és a lehetőségektől. Ettől függetlenül azért neked is vannak féltelmeid, de igyekszel őket eltitkolni mások előtt. Szívesebben oldod meg a problémáidat egyedül, de ha a családodnak vagy a barátaidnak segítségre van szüksége, rögtön ott teremsz mellettük. Azáltal ugyanis hogy támogatsz másokat, lelkileg te is könnyebben gyogyulsz.

Ha a 2-es számú rajzot választottad

Lelkiismeretes ember vagy, és igyekszel mindig pozitív benyomást kelteni a környezetben. Hiszel abban, hogy a jó tettek képesek megváltoztatni mások életét – még ha apróságokról is van szó –, ezért próbálsz mindig helyesen cselekedni. Úgy véled, ez a legkevesebb, amit megtehetsz azért, hogy a világot jobb helyé varázsold. Ha viszont gondjaid vannak, vagy éppen feldúlt vagy, ritkán osztod meg a barátaiddal; emiatt pedig rengeteg probléma gyűlhet fel benned hosszabb távon.

Ha a 3-as számú rajzot választottad

Valamikor a múltadban mélyen megsebeztek a szíved és a lelked, erre pedig a mai napig

Melyik szem tetszik a legjobban? Ez sokat elárul a személyiségedről

tisztán emlékszel. A rossz élmények kihatnak a mostani életedre is, de ettől függetlenül mindig igyekszel megtalálni a lelki békédet. Sosem osztod meg a világgal a sötétebb gondolataidat; képes vagy rengeteg dolgot elviselni, és általában erről nem beszélsz másoknak. Mégis, ennek ellenére időnként meglepően vidám tudsz lenni, és a legnagyobb „esések” után is könnyen összeszeded magad.

Ha a 4-es számú képet választottad

Filozofikus személyiséged van, amelynek következtében hajlamos lehetsz túl sokat elmélkedni mindenről, ami veled történik – épp ezért, időnként még te magad is elveszel a gondolataidban. Nem kedveled a felületességet; jobb szeretsz a dolgok mélyebb értelmébe belelesni. Magabiztos típus vagy, az életre pedig szívesen tekintesz úgy, mint egy kirakós játékra, amelynek darabkái szép lassan sikerül a megfelelő helyre illesztened. Persze ettől függetlenül te is elbizonytalanodsz néha, de ezt semmiképp sem kürtölöd világgá.

Ha az 5-ös számú képet választottad

Rejtélyes típus vagy; de nemcsak a környezeted számára, hanem saját magadnak is. Egyelőre nem jöttél rá, ki is vagy valójában. Hangulatod gyakori ingadozása alaposan megnehezíti az életedet. Egy társaságban inkább te vagy a csendesebb személy, aki csak olyan infókat közöl, amelyekben tényleg biztos is, a cselekedeteid pedig időnként összezavarják a környezetet. Jobb szeretted megismerni az embereket, mielőtt közeledsz feléjük.

Ha a 6-os számú képet választottad

Rendkívül érzékeny vagy. Könnyen észreveszed a legkisebb részletet is, és nagyon nehezen felejtessz. Ezek miatt általában az apró dolgok is könnyen befolyásolhatják a hangulatodat: ha-

mar támad jó kedved, de ugyanilyen gyorsan el is sírhatod magad. Nagyon jók a megérzéseid, ennek köszönhetően pedig gyakran képes vagy pontosan látni a dolgok végkimenetelét.

Ha a 7-es számú képet választottad

Kifejezetten tele vagy energiával és szenvedéllyel. Az életedben nem léteznek „szürke” dolgok: vagy rajongsz valamiért, vagy pedig kifejezetten utálod. Mindenről megvan a saját véleményed, és általában gyorsan hozol döntéseket. A rengeteg energiának azonban hátulütője, hogy hajlamos vagy minden miatt túlzottan aggodalmaskodni – ezt viszont elrejtjed a környezetet előtt.

Ha a 8-as számú képet választottad

Különleges típus vagy, aki általában kilóg a tömegből. Egyedi az érdeklődési köröd és a hited, emiatt pedig sokan furcsának tarthatnak. Nem szereted a szabályokat, és a hagyományokért sem igazán rajongsz – inkább a saját véleményed alapján rendezed a dolgaidat. Szívesen engeded az embereknek, hogy bepillantsanak a világodba, a kritikát pedig gyorsan lerázod magadról. A lelked mélyén örülnél annak, ha több hozzád hasonló ember létezne, ugyanis szerinted jó érzés kilógni a sorból.

Ha a 9-es számú képet választottad

Jók a megérzéseid, és könnyen megérted az embereket is – ettől függetlenül azonban nem szereted elárulni, valójában mennyit tudsz róluk. Könnyen kiismersz bárkit a viselkedése alapján; olyannyira, hogy valakinek már az arckifejezéséből (vagy hangjából) is sok mindent le tudsz vonni. Ha valaki hazudni próbál neked, te biztosan rögtön rájössz. Ugyanakkor azzal is tisztában vagy, hogy mások is képesek beléd látni, így igyekszel annyit mutatni magadból a világnak, amennyit tényleg szeretnél.

Ezért jobb a hagyományos szappan

Bizonyára te is hallottál már a folyékony szappan előnyeiről, de rengeteg érv szól a tömbszappan használat mellett is.

Jót tesz a zsíros bőrnek

Ha a bőröd zsíros, akkor ez számodra jó hír! A szappan összetevői ugyanis segítenek eltávolítani a felesleges olajat a bőr felszínéről, így használat után valamivel szárazabb marad a bőröd. Természetesen választhatasz a különböző bőrtípusokra tervezett szappanok közül.

Glicerint tartalmaz

A glicerint jó hatással van például az olyan bőrbetegségekre, mint az ekcéma. Másrészt, a glicerint ritkán fordul elő a folyékony szappanokban, szóval, ha szeretnéd kezelni a bőrbete-

gtségeket, akkor a tömbszappan lesz a megfelelő választás a számodra. Természetesen erről kérd ki a bőrgyógyász véleményét.

Illatmentes

Nem minden szappan illatmentes, de sok igen. Az érzékeny bőrű embernek az illatmentes szappan enyhítheti a viszketést, a bőrpírt és az égő érzést. Illatmentes folyékony szappant nehezen találsz. Ha a tömbszappan bevált, miért ne használhatnád?

Gazdaságosabb

Tömbszappannal való mosakodáskor láthatod, mennyi elegendő, a folyékony szappan esetében viszont nagyobb az esély a pazarlásra. Ha takarékoskodni szeretnél, válaszd a tömbszappant.

Környezetkímélőbb

...a csomagolás. A tömbszappannál csak a papírt kell feltépned, és kész, a folyékony szappan használat után viszont meg kell szabadulnod a nagy műanyag flakonoktól.

És többre is használható, mint zuhanyzásra...

Dörzsöld be szappannal a beragadt fiókot, cipzárat vagy ablakot... Ha szappant teszel a szekrényedbe, illatosá válnak a ruháid.

Őszi kopogtató

Ilyenkor ősszel már nagyban potyognak a szebbnél szebb, fényes, barna vadgesztenyék és a többi őszi termés. Gyűjtsd össze a lepótlyant mogyorószemeket, a diót, a gesztenyét, a makkot, tobozokat vagy amit találsz, és készíts belőlük kopogtatót az ajtóra!

Hozzávalók

- vastagabb karton
- különböző őszi termések
- szalag
- olló
- ragasztópisztoly
- körző

Elkészítés

Egy kartonra körzővel egy nagy kört rajzolunk, majd bele egy kisebbet úgy, hogy egy kb. 6 cm széles karikát kapjunk. A kartont le is festhetjük. Vágjuk ki a kört, és egyenként ragasszunk fel minden termést úgy, hogy a lehető legkevesebb látszódjon ki a kartonból. A termések mellé használhatunk tobozokat, bogycát vagy akár faleveleket is.

Mikor elkészült a mű, szalagból rá kötünk egy masnit, majd vékony dróttal az ajtóra rögzítjük.

Tipp

- Szív alakú kopogtatót is készíthetünk, ha a kartonból kör helyett szív alapot vágunk ki, és erre ragasztjuk fel a terméseket.
- Egyszerű, de mutatós ajtódíszt kapunk, ha egy vékony drótra száraz faleveleket fűzünk fel sűrűn egymás mellé, majd a két végét összekötjük, hogy egy koszorút kapjunk.

Haaapci! - Érdekességek a tüszentésről

Sokan amikor tüszentünk, nem egyszer, Shanem háromszor is tüszentünk egymás után. A tüszentés az idegekben kezdődik. Az emberek idegrendszere nagyon hasonló egymáshoz, viszont a jelek, melyeket az idegrendszereink közvetít, különbözőek. Ezért van az, hogy valaki pl. a kocsiba való beszálláskor tüszent, más pedig nem.

A tüszentés egészséges

A tüszentés az immunrendszerünk egy fontos folyamata, melynek során a testünk eltávolítja az orrból a nem oda való anyagokat. A tüszentés során az orr kitisztul, ezáltal egy csomó veszélyes baktérium kikerül a szervezetből. Hogyha valami irritálja az orrnyálkahártyánkat, az idegek üzenetet küldenek az

agy „tüszentés központjába”, ennek hatására a mellkas izmai felkészülnek a tüszentésre, és hihetetlen erővel préselik ki a levegőt az orron vagy a szájon keresztül.

A tüszentés gyors

A tüszentés során kipréselt levegő 150 km/órás sebességgel áramlik. Egyetlen tüszentéssel több mint 100.000 baktérium kerül a levegőbe.

Mikor tüszentünk?

- Hogyha szeded a szemöldöködöt, az irritálhatja az arcban lévő idegeket, aminek az eredményeképpen tüszenthetsz.
- Ha alszunk, az orrban lévő idegi érzékelők is alszanak, így hát alvás közben szerencsére nem tüszentünk, hiszen felébrednénk rá.
- Edzés közben a száj és az orr nyálkahártyái valamilyen szinten kiszáradnak, ezáltal a nyálkahártyában lévő idegek érzékenyebbé válnak, és ez eredményez tüszentést.
- A napsütés hatására kutatások szerint hárból egy ember tüszent.

A világ leghosszabb tüszentő rohama

A rekord 978 nap, amit az angliai Worcestershire-ben élő Donna Griffiths állított fel.

Az legtöbbet tüszentő állat

A legtöbbet tüszentő állat az iguána. Az iguának sokkal többet tüszentenek bármilyen más élőlénynél. Azért tüszentenek ennyit, hogy megszabaduljanak bizonyos ásványi sóktól, emésztésük melléktermékétől.

Hiedelmek a tüszentésről

- A szívünk nem áll meg tüszentés közben, mint azt sokan hiszik. Amikor a mellkasunk a tüszentésre készül, az erek valamennyire összehúzódnak, a szívünk ritmusa változhat egy kicsit, viszont nem áll meg.
- A szemgolyód nem ugrik ki a helyéről, amikor tüszentesz. Az ember reflexszerűen becsukja a szemét tüszentés közben, viszont nyitva is hagyhatná, hiszen a szemgolyó nem ugorhat ki egy tüszentés miatt.
- Sokan úgy tartják, ha egy állítás kimondása után valaki tüszent, azzal helyeseli az állítás igazságát. Ez egyike a sok babonának a tüszentésről.

A kereszténység

A kereszténység a világ **legnagyobb lélekszámú** vallása. A keresztények Jézus Krisztus tanítványai, akik a középkortól kezdve igen intenzív missziós tevékenységet folytatnak. A jézusi életmód terjesztése mind a mai napig tart, így a világon szinte mindenütt fellelhető.

Még a gyarmatosítások korára vezethető vissza, hogy a **római katolikus** vallás **Latin-Amerikában** (spanyol, portugál hódítások), de **Észak-Amerikában** is elterjedt. A spanyolok nemcsak Amerikában, hanem Ázsiában, a Fülöp-szigeteken is sikeresek voltak. Ma a római katolikusok ázsiai központja a **Fülöp-szigetek**, (a lakosság 84%-a). A francia gyarmati múlt öröksége a **vietnámi katolicizmus** (a lakosság kb. 10 %-a). A kisebb dél-koreai, indiai és indokínai központokon kívül ez a vallás máshol nemigen terjedt el Ázsiában.

A reformáció után a protestánsok is erőteljes missziós tevékenységet folytattak. Leginkább az angolszász gyarmatokon terjedtek el. Az Egyesült Államok, egyes Karib-tengeri mini államok, Ausztrália, Új-Zéland és Óceánia területén a legjelentősebb vallásokat a protestáns egyházak képviselik, de a legtöbb helyen a római katolicizmus is jelen van.

(Például, USA: protestáns 70%, római katolikus 25%; Ausztrália: protestáns 55%, római katolikus 31%; Francia Polinézia: protestáns: 50%, római katolikus 34%.)

Kanada kivételt képez, itt is erős a protestantizmus (39%), de a francia jelenlét a római katolikusok arányát (47%) jelentősen megnöveli.

Érdekes színfoltot jelentenek egyes ázsiai országok, pl. India, ahol a római katolikusok mellett a protestánsok is népszerűek. Északkelet-India egyes államaiban a lakosság 60-70%-a keresztény (pl. Nágaföld, Mizoram). Jelentős protestáns kisebbséggel rendelkezik Dél-Korea, ahol a kereszténység hatása és jelenléte egyébként is igen erős. Egyes protestáns vallások a reformáció után jöttek létre. Több közülük jelentős hatással volt az európai és Európán kívüli társadalmak fejlődésére. A metodisták a protestáns Anglikán Egyházból váltak ki a 18. században. Ismert és elterjedt vallás a baptista felekezet is, de az Üdvhadserg tagjai, a kvékerek, Jehova tanúi,

A híres Krisztus-szobor a Rio de Janeiro-i Corcovado-hegyen – Brazília

a különböző pünkösdista mozgalmak és a presbiteriánusok is ide tartoznak. Ezek a vallások elég sokfelé elterjedtek, mert a térítés fontos tevékenységeik közé tartozik, de legnagyobb népszerűségnek Észak-Amerikában örvendhetnek.

Észak-Amerikában jött létre a Mormon Egyház is. A többnejűség elfogadásáról elhíresült vallásalapító (Joseph Smith, 1805–1844) utódjai hozták létre szorgos munkával Salt Lake City-t, a mormonok fővárosát. A mormon fiataloktól kötelezően elvárt két éves külföldi hittérítés következményeként ma már nemcsak az Egyesült Államokban, hanem a világban sokfelé elterjedt ez a vallás, különösen az amerikai kontinensen és Európában.

Afrika és a kereszténység kapcsolata érdekesen alakult a történelem folyamán. Észak-Afrika a kereszténység bölcsője volt. Az ősi keresztény egyházak mellett megtalálhatjuk itt az európai gyarmatosítók által behozott keresztény vallásokat is (főleg katolicizmus).

Fekete-Afrikában a gyarmatosítások előtt nem volt kereszténység, azóta e vallások térhódítása mind a mai napig tart. Azokban az országokban, ahol az iszlám és a kereszténység is erőteljesen jelen van, gyakran súlyos konfliktusokra kerül sor. Az afrikai iszlám és kereszténység közötti határ a nyugat-afrikai országok területén húzódik (Nigéria, Benin, Togo, Ghána, Elefántcsontpart, stb.).

Érdekes csoportját képezik a keresztény vallásoknak a keleti egyházak. Olyan egyházakat sorolunk ide, amelyek valamilyen formában a Kelet-Római Birodalomhoz, illetve annak utódjához, Bizánchoz kötődtek. Legismertebbek ezek közül az ortodox vagy görögkeleti keresztény egyházak, de érdekes, ősi formában fennmaradó, önálló keleti egyházakat is találunk a Közel-Keleten és Afrika északi részén egyaránt.

A nemzeti szinten szerveződő ortodox (görögkeleti) egyházak közül, az Orosz Pravoszláv egyház terjeszkedett leginkább Európán kívül. Ma a szovjet utódállamok mindegyikében fellelhető ez a vallás, de természetesen legnagyobb arányban az Orosz Föderáció területén. Az ázsiai orosz hódítás miatt a Csendes-óceán partjára is eljutottak az ortodox hittérítők, sőt, még Alaszkába is! Igaz, ma Alaszka az USA-hoz tartozik, mégis a jellegzetesen szláv ortodoxia hagyományai az orosz idők emlékéül őrzik. A szovjet idők örökségét pedig a középkori ortodox hívők nagy száma (pl. Kazahsztán) jelzi, ami a nagy arányú orosz bevándorlás követ-

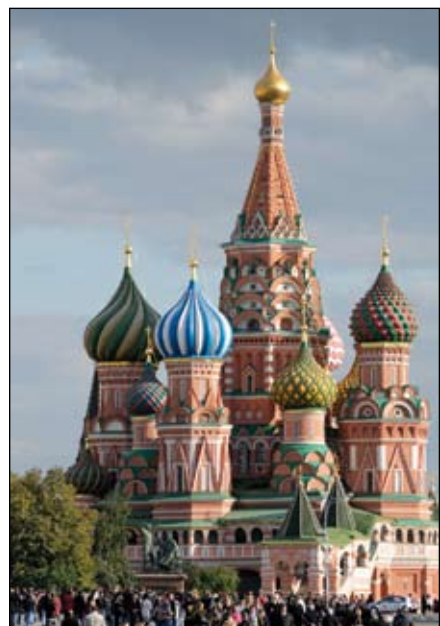
kezménye – az egyébként mohamedán területen.

Természetesen az európai (görög, román, szerb, bolgár, orosz, stb.) ortodox hívők emigrációja miatt ma már Észak- és Latin-Amerikában sem ismeretlen a keleti kereszténység e formája.

Egyiptomban a kopt keresztények jelentősebb hatással vannak az ország társadalmára és gazdaságára, mint amekkora létszámukból következne – az ország lakosságának kb. 10%-a kopt.

Az abesszin vagy etióp egyház keresztényei, Etiópia lakosságának több mint felét teszik ki. A szír keresztények főleg Szíriában és a környező országokban élnek, jelentős és befolyásos keresztény kisebbséget alkotva a mohamedán Szíriában. Az örmény keresztények nemcsak Örményországban, hanem a Közel-Keleten sokfelé (pl. Szíria, Izrael, Jordánia, Törökország) található meg, sőt az örmény emigránsok révén Európában és Észak-Amerikában is sokfelé.

A korai kereszténység elterjedéséhez köthető Tamás apostol feltételezett indiai utazása. Ennek következményeként, India nyugati partjain (mai Kerala állam), a lakosság egy része már ősidők óta keresztény, azaz elterjedése nem a gyarmatosítók korához köthető.

Igazán látványos a Boldog Vazul-székesegyház Moszkvában

Versec: a Schulek Frigyes tervei alapján épült Szent Gellért-templom, Vajdaság legnagyobb temploma

Ülésrend

Pistike a nagymamájánál vendégeskedik, aki-
nek éppen születésnapja van. A mama, miköz-
ben az ünnepi ebédhez terít, megkérdezi:

- Ki mellett szeretnél ülni, Pistike?
- A sütemények mellett.

Üres könyv

- Mi az abszolút üres könyv?
- ???
- Az íratlan szabályok könyve!

Mérgőzés

- Úgy tűnik, hogy kissé lebecsülték az el-
lenfelet - mondja a mérgőzés után a riporter a
vesztes focicsapat edzőjének.

- Nem becsültük le őket, csak sokkal jobb-
k voltak, mint gondoltuk.

Sorompó

Hosszú autósor várazkodik a sorompó előtt.
Egyre többen dudálnak türelmetlenül. A bakter
megunja, kijön a házból, és odaszól az autósok-
nak:

- Most mit idegeskednek? Hát tehetek én ar-
ról, hogy a vonat két órát késik?

Örök szerelem

- Mindig így fogsz szeretni?
- Mindig. Csak nem mindig téged.

Fül

- Doktor úr, a bal fülemre alig hallok valamit
- panaszkodik a hetvenéves bácsi a háziiorvosá-
nak.

- Sajnálom, de ez a korral jár - mondja a
doktor.

- Az öregúr összevonja a szemöldökét:
- Ne próbálja bemesélni nekem, hogy a bal
fülem öregebb, mint a jobb!

Cigányzenekar

Megkérdezik a cigányzenekartól:

- Szoktak C-ben játszani?
- Persze, szoktunk.
- És szoktak G-ben játszani?
- Szoktunk.
- És szoktak-e D-ben játszani?
- Dé-ben nem! Dé-ben mi még alszunk!

Rádió

- Jó napot kívánok, egy szép lassú számot
szeretnék kérni!

- Oké, rendben! Haaaatszáázkiiiiileencve-
eeeenyoool!

Igazgyöngy nyaklánc

Feleség a férjnek:

- Képzeld, ma éjszaka azt álmodtam, hogy
egy igazgyöngy nyakláncot vettél nekem! Sze-
rinted ez mit jelenthet?

- Majd a születésnapodon megtudod - moso-
lyog sejtelmesen a férj.

Az asszony alig várja a születésnapját. Elér-
kezik a nagy nap, a férj beállít egy csokor virág-
gal és egy szépen becsomagolt dobozkával. A
feleség kinyitja, és egy könyvet talál benne Ál-
moskönyv címmel.

Szúnyogok

Kovácsék a tóparton nyaralnak. Első este ös-
zevissza csípik őket a szúnyogok.

- Ha lekapcsolod a villanyt, akkor nem jön-
nek be - mondja Kovácsné. Ám ekkor a szobába
két szentjánosbogár repül be.

- Látod? Ez sem használ semmit - elégedet-
lenkedik a férj.

- Az átkozott vérszívók most zseblámpával
jönnek.

Nyuszika

Nyuszika megy az erdei boltba, hatalmas a
sor, nyuszika előretolakszik. A medve az ajtó
előtt megállítja: Nem szép dolog tolakodni! Piff,
hátrahajítja. Nyuszika elkullog.

Nyuszika másnap is megy az erdei boltba,
hatalmas a sor, nyuszika előretolakszik. A farkas
az ajtó előtt megállítja: Nem szép dolog tolakod-
ni! Piff, hátrahajítja. Nyuszika elkullog.

Nyuszika másnap ismét megy az erdei bolt-
ba, hatalmas a sor, nyuszika előretolakszik. A
róka az ajtó előtt megállítja: Nem szép dolog
tolakodni! Piff, hátrahajítja. Nyuszika elkullog,
és azt mormogja:

-No, akkor ma sem nyitok ki!

Földrajz

Tanár a diákhöz:

- Ha jól felelsz egy kérdésemre, megkapod a
kattest földrajzból. Hány csillag van az égen?
- 2.316.524 - feleli a diák.
- Hát ezt meg honnan vetted?
- Ez már egy második kérdés, tanár úr.

Különbelen elmegyek

- Ha a főnök vissza nem vonja, amit ma dél-
előtt mondott, én elmegyek a vállalattól!

- Miért, mit mondott?

- Azt, hogy menjek el a vállalattól...

Ugatás

Egér-mama a kisfiával sétál, amikor egy
bokorból hirtelen előugrik egy macska. Az
egér-mama teli torokból ugatni kezd, a macska
megijed, és elfut. Ezután a mama odafordul a
gyerekéhez:

- Látod, kisfiam, milyen fontos a nyelvtudás!

Kakukk

- Melyik madárnak nincs fészke? - kérdi a
biológus.

- A kakukknak.

- És miért?

- Mert beköltözött a falórába.

Az semmi

- A tanító a régi világról beszél a gyerekeknek.

- Nekem például cipész volt az apám - mond-
ja -, mégsem volt egyetlen pár cipőm sem.

- Az semmi! - ugrik fel a kis Jutka. - Nekem
fogorvos az apám, és a most született öcsikém-
nek egyetlen foga sincs.

Motorkerékpár

A kórház főorvosa telefonál az áruházba:

- Hány motorkerékpárt adtak ma el?

- Tízet.

- Nem értem...

- Hol a fenében kódorognak még hárman...

Mosóporreklám

- Nézze, milyen ragyogóan fehér lett ez az ing!

- Szép, szép, de nekem kockásan jobban tet-
szett...

Motoros vagányok

A kamionsofőr betér egy út menti étte-
rembe, és rendel magának egy adag bécsi
szeletet. Amikor épp nekifogna, három jól
megtermett, bőrruhás motoros vagány lép be
az étterembe. Egyikük se szó, se beszéd elra-
gadja a sofőr tányérját, és átviszi a saját asz-
talukhoz. A férfi egyetlen mukkanás nélkül
fizet, és távozik.

- Figyelitek, srácok - rikkant a legnagyobb
hangú vagány -, a pasas vagy gyáva, vagy nem
tud bunyózni.

- Valószínűleg vezetni sem tud - szól közbe
a pincér -, nézzék, épp most lapított palacsintá-
vá három motorkerékpárt.

Abszolút alacsony

- Ki az abszolút alacsony?

- ???

- Aki a szőnyeg alá létrával mászik be.

Mateklecke

A tanító néni a rendőr gyerekéhez:

- Pistike, az volt a feladat, hogyha valaki
öt kilométert tesz meg gyalog, egy óra alatt,
akkor mennyi időre van szüksége 18 kilomé-
ter megtételéhez! Miért nem csináltad meg a
leckét?

- A papám segít, de még mindig úton van.

Kályha

- Miért rakod a kályhát a szoba közepére?

- Azért, hogy központi fűtésem legyen.

TÖRÖM A KOBÁKOM

Megfejtés múlt heti számunkból: a képet csak meg kell fordítani, és kiderül, hanyas parkolóra állt be a jármű.

Nyelvgyötrés?!

Mulatságos játék, mely bővíti a szókincseteket, noha első pillanatban nyelvgyötrésre hasonlít. Néhány példát mutatunk, mely alapján ti is kitalálhattok hasonló játékokat.

Csak röviden

Több szót egy szóval kifejezni, lehetőleg tréfásan:
 Hogy hívják a beteg házaspár? – Lázaspár.
 Mi az, ha valakit hógolyóval eltalálnak? – Télitalálat.
 Hogy nevezik a zongoraórát? – Zongóra.
 Guszti valamit rejteget. – Gusztikol.

Dínomdánom

A mássalhangzók a helyükön maradnak, de a magánhangzók megváltoztatásával új szavakat kell alkotni.

Fejtorna – fáj túrni.
 Süt a nap – suta nép.
 Bíró – báró, bóra, bura.
 Kántor – kontár.
 A malátasör édes – a mulatós úr adós.
 Fájó dalom – fejedelem.
 Hú szíveket remélek – ha szavakat rímelek.

Megviccelhetlek?

Ha valakit meg akarsz viccelni, de nem sértően, így is eljárhatsz:

– Fogadjunk, hogyha akarom, nem tudod egyedül levetni a kabátodat.

Ha valaki állja a fogadást, akkor azt mondom neki:

– Tessék, próbáld meg! Egy, kettő, három!

Az illető kezdi levetni a kabátját, diadalittasan állapítja meg, hogy sikeres, de ugyanakkor te is elkezdted levetni a saját kabátod.

Így elveszti a fogadást, mert nem egyedül vetette le saját kabátját, hanem valakivel együtt.

Melyik számra gondoltam?

1. Gondolj egy számra 1 és 10 között, adj hozzá 6-ot, vonj ki belőle 1-et, és végül vond ki azt a számot, amire gondoltál!

Az eredmény mindig 5.

2. Megkérjük a célszemélyt gondoljon egy számra 1 és 100 között. Majd utasítjuk:

szorozd meg kettővel, adjál hozzá 30-at, oszd el kettővel, vond ki belőle a gondolt számot! Jöhet a hatásszünet. Gondolj erősen a kapott összegre, ami nem más, mint 15.

Mindig annak a számnak a féle lesz az eredmény, amit hozzáadadunk. Lenyegese, hogy ez a szám páros legyen.

MAGYARÁZAT

Tudod-e...

...mit jelentenek ezek a latin közmondások?

Lupus in fabula.

Ne fessd az ördögöt a falra, mert megjelenik (szó szerint A farkas a mesében van).

Memento mori!

Emlékezz a halálra! (Vagyis: tartsd észben, hogy az ember halandó, vagy: emlékezz a holtakra! – temetési beszédekben idézett fordulat.)

Esse oportet ut vivas, non vivere ut edas.

Azért eszünk, hogy éljünk, nem azért élünk, hogy együnk.

Carpe diem!

Tépd le a nap virágát! vagy Élj a mának! tehát Használd ki a napot!

Dum spiro, spero.

Amíg élek, remélek.

...és ezek a japán közmondások?

A könnyen szerzett pénz gyorsan elfolyik.

A világítótorony lábánál sötét van.

Csak a felét hidd el annak, amit hallasz.

Hidegszívű asszony az, ki mindenkire mosolyog.

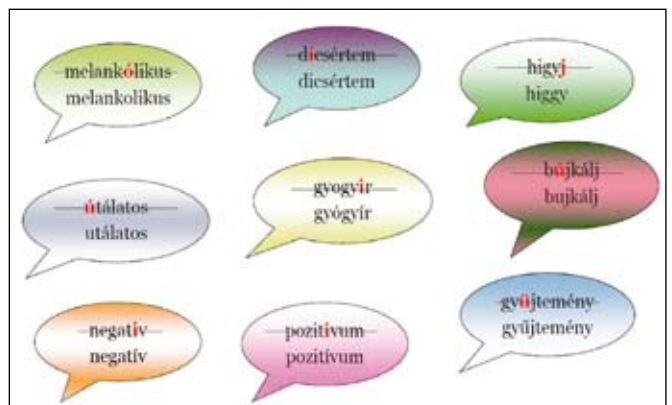
Jobb egyszer látni, mint százszor hallani.

Jobb ma ötven, mint holnap száz.

Lustaság ellen nincs orvosság.

Ne mondd soha: ráér holnap.

HELYES – HELYTELEN

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Két héttel ezelőtti, 30. számunk nyereménykérdésében arra voltunk kíváncsiak, ráismertek-e a vajdasági váromra, melyekből bizony elég kevés maradt. Egykoron Szerémség bővelkedett az impozáns építményekben, ám jó részük máig szinte teljesen eltűnt. Megmaradt azonban a redneki, azaz szerb nyelven a vrđniki, sőt a Tarcalon, a Fruška gorán kijelölt sétány vezet az épületmaradványig. A nyáron ásátások is folytak a helyszínen. A szakirodalomban több érdekes adatot találhattok arról, hogyan is nézhetett ki egykoron az épület, melyből jószerével csak ez az omladozó torony maradt.

Vajdaságban a pétervárad erődítmény maradt meg a legjobb állapotban, ám történelmünket tekintve a bácsi és az aracsi épületromok töltik be a legrégebbi és legjelentősebb történelmi emlékhelyet.

A helyes választ – redneki várom –, beküldők közül a szerencse a palicsi **Torma Lilire**, a **Miroslav Antić iskola negyedikesére** mosolygott. Nyereményét a jövő hónap elején postázzuk.

E heti kérdésünk a felvételen látható emlékműhöz kapcsolódik. Egy kisfiú néz fel az apjára. Ha jobban megnézik a szobrot, észrevehetitek, hogy a keresztre feszített Jézus és az apa ruházata is megtépzott. Szomorú üzenetet hordozhat ez az emlékmű. Tudjátok-e, mely helységben áll? Ez lenne e heti kérdésünk. Könnyítésként eláruljuk, hogy 2013-ben állították fel, leleplezésénél jelen volt a magyar és a szerb államfő is. A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. A választ mielőbb küldjétek címünkre, legkésőbb **november 10-éig**. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

A beküldőket kérjük, hogy nevük mellett tüntessék fel iskolájuk nevét, osztályukat és lakcímüket. Köszönjük!

Gyurma a biológia szolgálatában

A bácskertesi/kupuszina i Ötödikesek megismerkedtek a sejt fogalmával. **Ódri Georgina** tanárnő ötletére gyurmából elkészítették a sejteket, ami nagyban hozzájárult a könnyebb megértéshez. Íme, hogy néz ki a sejthártya, ha gyurmából készítik.

Mit tehetek a környezetemért?

Szalkai Jázmin, a szabadkai EmArt Műhely növendéke különdíjban részesült a pécsi Tudatosan a Környezetünkért Egyesület pályázatán, melyet a

Mit tehetek a környezetemért? címmel hirdettek meg. A pályázatra óvodások és alsóok jelentkezhettek, kiváló munkák születtek, és a díjátadó is élménydús volt – számoltak be Jázmin és szülei.

A pécsi Balokány Liget-Pepita kultúrtér épületében szervezték meg a díjátadót, ahol az egyesület nevében Hohmann Balázs gratulált a díjazottaknak, majd fényképezkedett velük. Felvételünkön Jázminnal látható

Interaktív foglalkozást tartott az Ecc-Pecc zenekar, volt arcfestés, ököváros-építés, könyvbe-mutató, papír-újrahasznosítás, gyógynövénykészítmények bemutatása...

Jázmin díjnyertes munkája

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Bozsoki Valéria** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasm@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs